

Eindverslag Opgraving Roeselare, Klaproosstraat

Titel

Eindverslag Opgraving Roeselare, Klaproosstraat

Auteur(s)

Sander De Ketelaere

Erkende archeoloog

Sander De Ketelaere

BAAC-Projectnummer

2018-0299

Plaats en datum

Gent, 8 oktober 2019

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Eindverslag 1249

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens.....	1
1.2	Archeologische voorkennis.....	4
1.2.1	Samenvatting bureauonderzoek (2017C330).....	4
1.2.2	Samenvatting landschappelijk booronderzoek (2017L228).....	4
1.2.3	Samenvatting proefsleuvenonderzoek (2018A48).....	5
1.3	Onderzoeksopdracht.....	6
1.3.1	Vraagstellingen.....	6
1.3.2	Randvoorwaarden.....	7
1.3.3	Geplande werken en bodemingrepen.....	7
1.4	Werkwijze en strategie.....	9
1.4.1	Opgravingsmethode.....	9
1.4.2	Opgravingsorganisatie.....	10
1.4.3	Relevante gebruikte materiaal.....	13
1.4.4	Afwijkingen strategie ten opzichte van programma van maatregelen.....	13
1.4.5	Selectiekeuze vondsten.....	13
1.4.6	Selectiekeuze staalname.....	14
1.4.7	Betrokken actoren en specialisten.....	14
1.4.8	Algemene wetenschappelijke advisering.....	14
2	Assesmentrapport.....	15
2.1	Gehanteerde methoden, technieken en criteria.....	15
2.2	Observaties en registraties.....	15
2.2.1	Assessment van vondsten.....	15
2.2.2	Assessment van stalen.....	15
2.2.3	Conservatie-assessment.....	17
2.2.4	Assessment van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren.....	17
2.2.5	Assessment van de archeologische site.....	17
2.3	Potentieel wetenschappelijk onderzoek.....	17
2.4	Uit te voeren onderzoek.....	18
2.4.1	Te beantwoorden onderzoeksvragen.....	18
2.4.2	Verwerkingsstrategie.....	18
2.4.3	Conservatiestrategie.....	18
2.4.4	Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek.....	18
3	Interpretatie van de archeologische site.....	19
3.1	Kader archeologische site.....	19
3.1.1	Landschappelijke ligging.....	19
3.1.2	Historisch kader en cartografisch materiaal.....	30
3.1.3	Archeologisch kader.....	40

3.2	Stratigrafische opbouw	44
3.3	Beschrijving archeologische site (adhv sporenbestand of vondstenspreiding)	47
3.3.1	Opbouw van de archeologische site	47
3.3.2	Analyse archeologische structuren (archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen)	51
3.3.3	Analyse vondstspreading, activiteitenzones en archeologische structuren	64
3.4	Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten	64
3.5	Datering en interpretatie archeologische site	66
3.6	Synthese kennis archeologische site	68
3.6.1	Interpretatie	68
3.6.2	Confrontatie eerdere resultaten	68
3.6.3	Verwachting	68
3.6.4	Belang en betekenis in gekend archeologisch kader	68
3.7	Beantwoording onderzoeksvragen- en doelen	70
3.8	Samenvatting	72
4	Bijlagen	73
4.1	Fotolijst	73
4.2	Sporenljst	73
4.3	Vondstenlijst	73
4.4	Resultaten natuurwetenschappelijke analyses (ruwe data)	73
4.5	Lijst met figuren	74
4.6	Lijst met plannen	74
4.7	Lijst met tabellen	74
5	Bibliografie	76

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

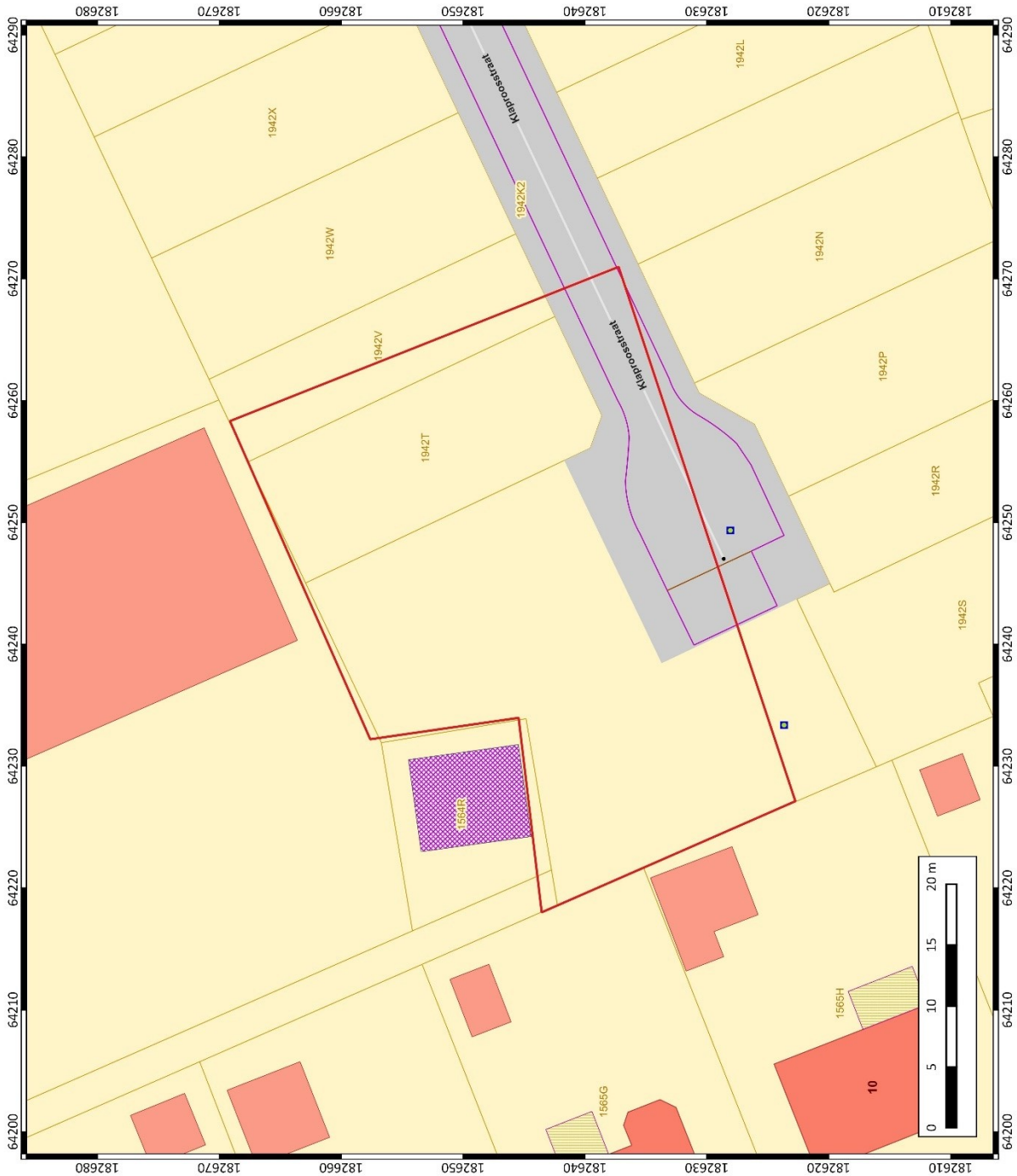
Naam site	Roeselare Klaproosstraat	
Ligging	Klaproosstraat, gemeente Roeselare, provincie West-Vlaanderen	
Kadaster	Roeselare, Afdeling 2, Sectie B, Percelen nr. 1564S, 1565D, 1585A, 1585B/2	
Coördinaten	Noordwest: x: 64218,0013; y: 182643,5499 Noordoost: x: 64258,3145; y: 182669,1262 Zuidwest: x: 64227,1202; y: 182622,7382 Zuidoost: x: 64270,9731; y: 182637,2393	
ID Archeologienota	2934	
ID Nota	6473	
Projectcode BAAC Vlaanderen	2018-0299	
Opgraving	Projectcode	2018B337
	Erkend archeoloog	Sander De Ketelaere (Erkenningsnummer: 2017/00176)
	Betrokken actoren	Sander De Ketelaere (archeoloog)
		Tina Dyselinck (archeoloog)
		Charlotte Verhaeghe (archeoloog)
		Stefanie Sadones (archeoloog)
		Jasmijn Overmeire (archeoloog)
	Betrokken derden	Muhammad Menem (archeoloog)
		Jorne Maebe (kraanmachinist)
		Pascal Vermeersch (kraanmachinist)
Willem Hantson (RADAR De Bie)		
Uitvoeringsperiode	12-03-2018 tot en met 14-03-2018	

Alle hier geraadpleegd kaartmateriaal is afkomstig van AGIV 2019.

	ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE
	Roeselare Klapproosstraat Opgraving
Onderzoekgebied op de topografische kaart	
Projectnummer BAAC: 2018-0299 Vergunningnummer: 2018B337	
Legende Onderzoekgebied	
2-10-2019	

Plan 1: Onderzoekgebied op topografische kaart (1:10.000; digitaal; 28032018)

<p>BAAC ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare Klapproosstraat Opgraving</p>	<p>Projectnummer BAAC: 2018-0299 Vergoedingsnummer: 20186337</p>	<p>Legende Onderzoeksgebied</p>	<p>2-10-2019</p>
	<p>Onderzoeksgebied op het Grootchalig ReferentieBestand (GRB)</p>			

Plan 2: Onderzoeksgebied op kadastrakaart (GRB) (1:250; digitaal; 28032018)

1.2 Archeologische voorkennis

1.2.1 Samenvatting bureauonderzoek (2017C330)

“Het terrein te Roeselare, met een totale oppervlakte van 8.664 m², zal verkaveld worden en bevindt zich aan de noordzijde van de doodlopende Klaproosstraat en het doodlopende Beursgoed dat zich aan de oostelijke zijde bevindt. Beide straten zullen doorgetrokken worden in de nieuwe verkaveling. Ten westen en noorden bevindt zich de Korenbloemstraat. Verder ten westen bevindt zich de Vierwegstraat en aan de oostelijke zijde stroomt de Krommebeek die iets verderop in zuidelijke richting aan de Beurt- en Graankaai in de Mandel en het kanaal Roeselare-Leie uitmondt. Het terrein is grotendeels ingenomen als landbouwgronden. In de noordwestelijke hoek, net buiten het terrein, is een elektriciteitsmast aanwezig. Aan de noordelijke grens bevindt zich binnen het plangebied nog een deel van een serre. Kadastraal gezien bevindt het terrein zich te: Roeselare, afdeling 2, sectie B, perceel nr. 1585A, 1586B, 1587A, 1588A, 1584/02B, 1553A, 1561D, 1562A, 1563M, 1564S en 1565D.

Binnen de grenzen van het plangebied worden twee bodemtypes aangegeven. Het grootste deel, aan de zuidelijke zijde wordt aangegeven als type ScP(s). Een dergelijke bodem kenmerkt zich door een matig droge lemige zandbodem zonder profielontwikkeling of met een onbepaalde profielontwikkeling. De noordelijke rand ligt binnen het bodemtype SbP(s). Deze bodem is volledig gelijkaardig qua opbouw en textuur met uitzondering dat de draineringsklasse droger is. Naar het oosten toe, buiten het plangebied komt een kleiige bodem voor zonder profielontwikkeling (Eep). Dit type komt overeen met het stromingsgebied van de Krommebeek.

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. Wel bevindt zich een concentratie aan archeologische sites ten oosten van het terrein met vondsten uit het steentijd en sporen uit de Romeinse tijd. Tot de Romeinse periode behoort een grote nederzetting met begravingen en diverse waterputten met enkele opmerkelijke vondsten. Aan de Mandel zelf zijn nog vondstconcentraties van middeleeuws aardewerk vastgesteld. De historische gegevens beperken zich tot de periode van de 18de tot de 21ste eeuw. Hierop is geen bewoning te zien binnen het plangebied, maar enkel landbouwgronden.

De geplande werken omvatten twee luiken. Het eerste luik betreft het voorbereidend werk. Er dient een deel van een serre afgebroken te worden aan de noordelijke grens van het plangebied. Deze serre loopt verder door buiten het projectgebied. Nadien zal het terrein ingenomen worden door een grote woonverkaveling met 21 kavels. Op het moment van schrijven is het ontwerpplan nog niet concreet. Wel zullen nieuwe wegen aangelegd worden samen met nutsvoorzieningen en rioleringsstelsels.

De geplande werken zullen het volledige bodemarchief verstoren binnen het plangebied. Op basis van deze gegevens dient een verder vooronderzoek te gebeuren in de vorm van landschappelijke boringen, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek, en proefsleuven over het volledige terrein.”¹

1.2.2 Samenvatting landschappelijk booronderzoek (2017L228)

“Het ontbreken van een uitlogingshorizont of enige andere vorm van profielontwikkeling in alle boringen wijst op een zekere verstoring in het plangebied. Het doet vermoeden dat oppervlakkige sporen en vondsten (zoals steentijdvondsten) zijn verdwenen of uit context zijn gebracht. Het uitlogingshorizont, indien deze hier oorspronkelijk aanwezig was, is mogelijk opgenomen in de bouwvoor door antropogene activiteiten, namelijk het ploegen van de akkerland. De kans om ruimtelijk intacte in situ vindplaatsen uit de steentijdperiode, die bestaan uit een strooiing van onder

¹ ACKE & BRACKE 2017

meer vuursteen, verbrande hazelnootfragmenten, verbrand bot, enz. ... terug te vinden in het plangebied is dus klein.

De boorresultaten geven aan dat de antropogene bewerking door ploegactiviteiten in het plangebied zich hoofdzakelijk beperkt tussen 20 en 45 cm onder het maaiveld. De ondiepe menselijke verstoring bewijzen dat het bodembestand in het plangebied relatief weinig aangetast is. Op basis van de topografische en bodemkundige gegevens wordt de kans op archeologische resten uit de Romeinse tijd en uit de volle middeleeuwen in het plangebied hoog geacht. In de ruimere omgeving loopt de Krommebeek en zijn archeologische sites en vondsten gekend, zowel uit de Romeinse tijd als de volle middeleeuwen.

Gezien het ontbreken van een uitlogingshorizont of enige andere vorm van profielontwikkeling in alle boringen dient geen verkennend en waarderend booronderzoek te volgen op het landschappelijk booronderzoek. Het terrein dient wel nog steeds te worden onderzocht door middel van een proefsleuvenonderzoek.”²

1.2.3 Samenvatting proefsleuvenonderzoek (2018A48)

“Binnen het plangebied aan de Klaproosstraat in Roeselare werd op 9 en 10 januari 2018 een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven uitgevoerd. Dit volgde op een eerder uitgevoerd landschappelijk bodemonderzoek waarbij werd aangetoond dat er geen intacte steentijdsites aanwezig zijn binnen het plangebied, maar wel nog potentieel was voor een sporensite.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd in de noordwestelijke hoek van het terrein een Romeinse kruisplattegrond aangetroffen. Aangezien het plangebied één van de laatste onbebouwde zones is ten westen van de Krommebeek, is dit één van de laatste mogelijkheden om de nederzettingsgeschiedenis van deze regio te onderzoeken. Daarom wordt een verder archeologisch onderzoek geadviseerd met een oppervlakte van 1.330 m² ter hoogte van de kruisplattegrond.”³

² DE KETELAERE e.a. 2017

³ DE KETELAERE e.a. 2017

1.3 Onderzoeksopdracht

De resultaten van de opgraving kunnen meer inzicht geven in de inrichting van het landschap tijdens de Romeinse periode. De kruisplattegrond die werd aangetroffen is een duidelijke indicator voor bewoning in deze periode. Definitief archeologisch onderzoek kan aangeven wat de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke ordening van de archeologische site is.⁴

1.3.1 Vraagstellingen⁵

Landschappelijk kader:

- Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?
- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de verschillende elementen van de vindplaats?
- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?
- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het plangebied en welke paleolandschappelijke processen zijn van invloed geweest op de menselijke activiteiten voor, tijdens en na de verschillende vastgestelde fasen van gebruik?
- Welke verandering traden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?
- Hoe past de vindplaats binnen het regionale landschap uit deze specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode of wijzen de resultaten op een specifieke functie of specifieke omstandigheden binnen de nederzetting?
- Hoe passen de mogelijke vindplaatsen binnen het regionale landschap uit die specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode en welke verschillen bestaan er?

Nederzetting:

- Wat is de omvang en de begrenzing van de nederzetting?
- Wat is de aard van de vindplaats?
- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?
- Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen?
- In hoeverre kunnen er bouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve

⁴ DE KETELAERE e.a. 2017

⁵ DE KETELAERE e.a. 2017

aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar aanpalende percelen?

1.3.2 Randvoorwaarden

Het programma van maatregelen waarborgt een gedegen omgang met het waardevol archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksterrein. Elke bodemingreep voor de uitvoer van het archeologisch onderzoek voorgeschreven in het programma van maatregelen of buiten hierboven vastgelegde maatregelen worden gezien als een inbreuk tegen het Onroerendergoeddecreet. Elke overtreding tegen het onroerend erfgoed wordt gesanctioneerd volgens Art. 11.2.1 – Art. 11.2.6 van het Onroerendergoeddecreet.

Voor de aanvang van het archeologisch vervolgonderzoek dienen de bomen ter hoogte van de advieszone te worden gerooid. Belangrijk hierbij is dat de bomen enkel tot op het maaiveld gerooid worden. De wortels mogen niet verwijderd worden, behalve onder toezicht van een erkende archeoloog.⁶

1.3.3 Geplande werken en bodemingrepen

“De geplande werken omvatten twee luiken. Het eerste luik betreft het voorbereidend werk. Er dient een deel van een serre afgebroken te worden aan de noordelijke grens van het plangebied. Deze serre loopt verder door buiten het projectgebied.

Nadien zal het terrein ingenomen worden door een grote woonverkaveling met 21 kavels. Op het moment van schrijven is het ontwerpplan nog niet concreet. Wel zullen nieuwe wegen aangelegd worden samen met nutsvoorzieningen en rioleringsstelsels.

De geplande werken zullen het volledige bodemarchief verstoren binnen het plangebied.”⁷

⁶ DE KETELAERE e.a. 2017

⁷ ACKE & BRACKE 2017

Figuur 1: Weergave geplande ingreep (plot door BAAC) op orthofoto⁸ (1:2500; digitaal; 03042018)

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer; AGIV 2019

1.4 Werkwijze en strategie

1.4.1 Opgravingsmethode

De opgravingsmethode zoals beschreven in de Nota (id6473).

“Er wordt aangeraden om zo groot mogelijke oppervlaktes in een enkele beweging bloot te leggen. Op deze manier kunnen de interne relaties tussen afzonderlijke sporen zichtbaar gemaakt worden. Doch moet bij het kiezen van de oppervlakte van de werkputten gekozen worden voor een dergelijke omvang dat ze niet té groot worden en de sporen te lang onderworpen zijn aan degradatie door mogelijke regen, droogte of vorst.

Boven- en ondergrond blijven gescheiden tijdens het afgraven, zodat deze ook in de juiste volgorde kunnen teruggebracht worden na afronding van het onderzoek. Op het grootste deel van de opgraving dient slechts één vlak aangelegd worden.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploegen anderzijds. Opengelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is.

Gezien reeds voldoende referentieprofielen zijn gedocumenteerd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek is de aanleg van bijkomende profielen volledig te bepalen door de veldwerkleider. Indien het noodzakelijk wordt geacht voor de juiste interpretatie van sporen of structuren, kunnen deze alsnog aangelegd en gedocumenteerd worden. Bij erfgreppels en andere lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen.

Indien een diepere structuur aanwezig is binnen het plangebied die tot in de watertafel doorloopt, dan is het van belang dat er in bronbemaling voorzien wordt. Alle nodige veiligheidsmaatregelen dienen in dat geval getroffen te worden.

Voor de specifieke vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen, wordt verwezen naar het hoofdstuk 15 in de Code van Goede Praktijk.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstukken 14 en 15.

De kruisplattegrond dient, indien mogelijk, in zijn geheel te worden blootgelegd en opgegraven.

Alle vondsten die tijdens de aanleg van de werkput en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

De onderzoeksstrategie omvat tevens een voorstel voor staalname. Volgende vermoedelijke hoeveelheden van verschillende onderzoeken worden ingeschat ter beantwoording van de onderzoeksvragen:

Koolstofdateringen waarderings: 4 VH

Koolstofdateringen analyse: 2 VH

Palynologische waarderings: 3 VH

Palynologische analyse: 1 VH

Macrobotanische waardering: 4 VH

Macrobotanische analyse: 2 VH

Dendrochronologische analyse: 1 VH

Röntgenfoto's: 1 VH

Stelpost conservatie kwetsbare vondsten: maximaal 300 euro

Dit is slechts een voorstel voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Het is aan de uitvoerder om een gerichter voorstel voor natuurwetenschappelijk onderzoek uit te werken aan de hand van de resultaten van de archeologische opgraving.

Bij de koolstofdateringen dient extra aandacht uit te gaan naar de oorsprong van het staal. Wat wordt gedateerd en is dit geschikt voor datering? Zo is het weinig opportuun een verkoold graantje uit een paalkuil te dateren als het graantje in de vulling van de uitgraafkuil is gevonden.

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code van Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Voor bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

Aangezien er tijdens het landschappelijk bodemonderzoek reeds voldoende referentieprofielen geregistreerd werden, dienen er geen geregistreerd te worden tijdens de archeologische opgraving. Het staat de veldwerkleider wel vrij om eventuele profielen aan te leggen indien deze noodzakelijk geacht worden voor de juiste interpretatie van sporen of structuren.

Elk aangelegd vlak wordt met een metaaldetector geprospecteerd, zodat vondsten gelokaliseerd worden voordat zij tevoorschijn komen. De storten van de lagen die het bovenste niveau afdekken waarop sporen of vondstenconcentraties aanwezig kunnen zijn, worden met de metaaldetector doorzocht indien deze lagen vondstenconcentraties bevatten of resten van archeologische sites, of belangrijke informatie bevatten over de prehistorische en historische ontwikkeling van het terrein.

De storten uit de sporen worden steeds gecontroleerd met de metaaldetector. Het gebruikte apparaat beschikt steeds over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken of filteren.

Metaalvondsten gelokaliseerd d.m.v. een metaaldetector worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden, als ze zich in een spoor bevinden dat opgegraven wordt, of als ze afkomstig zijn uit de storten. Vondsten die ingezameld worden bij het aanleggen van het vlak en die niet aan een spoor toegeschreven kunnen worden, worden op het vlakplan aangeduid met hun vondstnummer.

De bestaande bebossing aan de noordzijde van de advieszone dient te worden verwijderd voor de uitvoer van de archeologische opgraving. Het ontwortelen van hoogstammen en andere bebossing kan mogelijk het archeologisch erfgoed beschadigen en is niet toegelaten. Het verwijderen van bebossing en andere beplanting beperkt zich bijgevolg tot zaag- en snoeiwerk boven het huidige maaiveld.”⁹

1.4.2 Opgravingsorganisatie

Het veldwerk vond plaats gedurende twee dagen. Op de eerste dag waren er zes archeologen op het veld, op de tweede dag waren dit er vijf. De teelaarde werd op voorhand reeds afgegraven zodat het archeologisch vlak in één keer kon worden afgegraven.

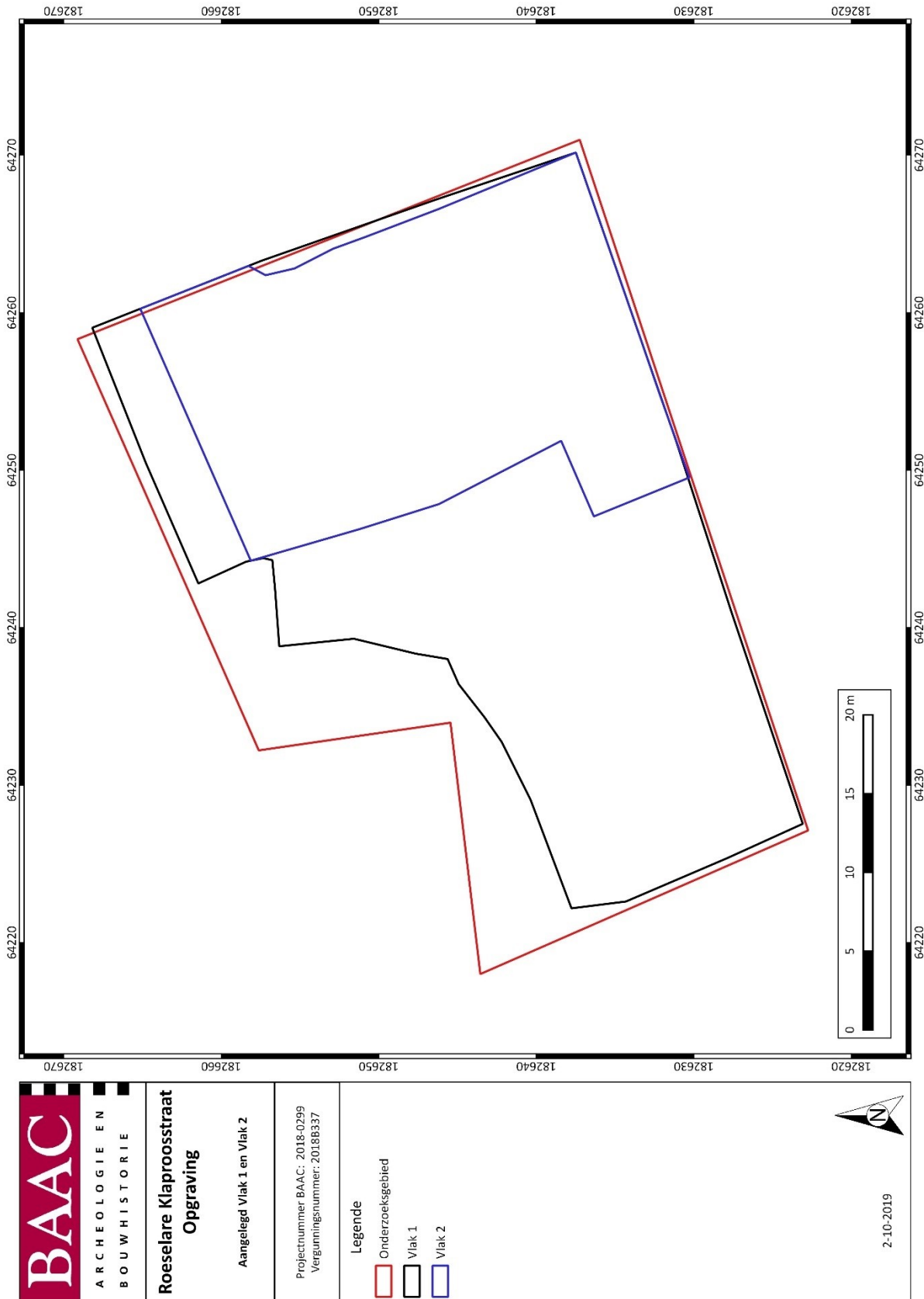
⁹ DE KETELAERE e.a. 2017

In de oostelijke helft van het terrein werd een tweede vlak aangelegd. Dit tweede vlak strekte zich uit vanaf greppel S1.021 tot de depressie S1.070.

Een deel van het vlak vertoonde verstikkingssporen. Deze beperkten zich voornamelijk tot S1.021. In de teelaarde boven deze verstikking werd redelijk wat puin aangetroffen. Dit is vermoedelijk de reden voor de verstikking.

Paalkuilen die in het vlak als mogelijke middenstaanders geïdentificeerd werden, werden in kwadranten gecoupeerd om eventuele schuinstand te achterhalen. De depressie S1.070 werd in het profiel geregistreerd.

Uit elke structuur en van enkele paalkuilen met veelbelovende vulling zijn monsters genomen voor verder wetenschappelijk onderzoek.

Plan 3: Aangelegde Vlak 1 & Vlak 2 op onderzoeksgebied

1.4.3 Relevante gebruikte materiaal

Kraan: Hitachi Zaxis 180 LC

Metaaldetectie: Tesoro Silver μ max

GPS: Geomax Zenith 25 PRO

1.4.4 Afwijkingen strategie ten opzichte van programma van maatregelen

Er is niet afgeweken van het voorgestelde programma van maatregelen. Wel is afgeweken van het voorgesteld plangebied. Het was niet overal mogelijk om de advieszone volledig te onderzoeken wegens de aanwezigheid van omheiningen. Er werd hier zo dicht mogelijk tegenaan gewerkt. Het totaal aangelegd oppervlakte is iets kleiner dan oorspronkelijk gepland: 1113 m² tegenover 1330 m². Er werd ook een tweede vlak aangelegd met een oppervlakte van 527 m². (Plan 3)

Figuur 2: In de noordwestelijke hoek werd zo dicht mogelijk tegen de omheining aan gewerkt.

1.4.5 Selectiekeuze vondsten

Er werd geen selectie van de vondsten op het terrein doorgevoerd. Alle vondsten werden ingezameld, met uitzondering van deze aangetroffen in de bouwvoor.

1.4.6 Selectiekeuze staalname

Elk relevant spoor werd bemonsterd, zodoende de wetenschappelijke onderzoeksvraagstellingen beantwoord kunnen worden.

1.4.7 Betrokken actoren en specialisten

Sander De Ketelaere, erkend archeoloog, veldwerkleider

Tina Dyselinck, Stefanie Sadones, Charlotte Verhaeghe, Jasmijn Overmeire, Muhammad Menem veldarcheoloog

Jorne Maebe, Pascal Vermeersch, kraanmachinist

1.4.8 Algemene wetenschappelijke advisering

Willem Hantson van BIE RADAR is langs geweest en werd achteraf ook bevraagd.

2 Assessmentrapport

2.1 Gehanteerde methoden, technieken en criteria

Alle sporen, vondsten en stalen zijn op een basisniveau beschreven en geregistreerd, zoals beschreven in de CGP, hoofdstuk 15. Uit deze verzameling van gegevens is de data voorhanden voor een gedegen assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren en de site in zijn geheel. De assessment is uitgevoerd door enerzijds specialisten ter zake, anderzijds door de projectleider.

Methoden, technieken en criteria worden in de desbetreffende paragrafen verder beschreven.

2.2 Observaties en registraties

2.2.1 Assessment van vondsten

Er zijn in totaal 9 vondstnummers uitgedeeld, voor aangetroffen vondstmateriaal en staalname. Het vondstmateriaal is onder te verdelen in 5 vondstcategorieën: aardewerk, bouwceramiek, verbrande leem, metaal en glas. Er werden twee monsters genomen voor staalname. In beide gevallen gaat het om monsters voor houtskooldatering.

Tabel 1: Aantallen per vondstcategorie

Vondstcategorie	Aantal	Records
Aardewerk	4	3
Bouwceramiek	1	1
Glas	1	1
Metaal	1	1
Verbrande leem	5	1

Het meeste vondstmateriaal werd aangetroffen bij de aanleg van het vlak. Deze zijn echter weinig daterend voor de site en geven eerder informatie over eventuele bemesting. In één greppel werd een scherp technisch aardewerk aangetroffen dat in de Romeinse periode gedateerd kon worden. In een andere greppel S1.011 werd een scherp aardewerk gevonden die als post-middeleeuws gedateerd kon worden.

Het vondstmateriaal is beperkt en wat is aangetroffen, is sterk gefragmenteerd. Veelal zijn slechts kleine aardewerkfragmenten aangetroffen. Dit is ook het geval voor de andere vondstcategorieën. Hierdoor was het niet mogelijk om vormelijke of functionele kenmerken of dateringen toe te kennen. Er wordt dan ook geen vondstmateriaal weerhouden voor verdere uitwerking.

2.2.2 Assessment van stalen

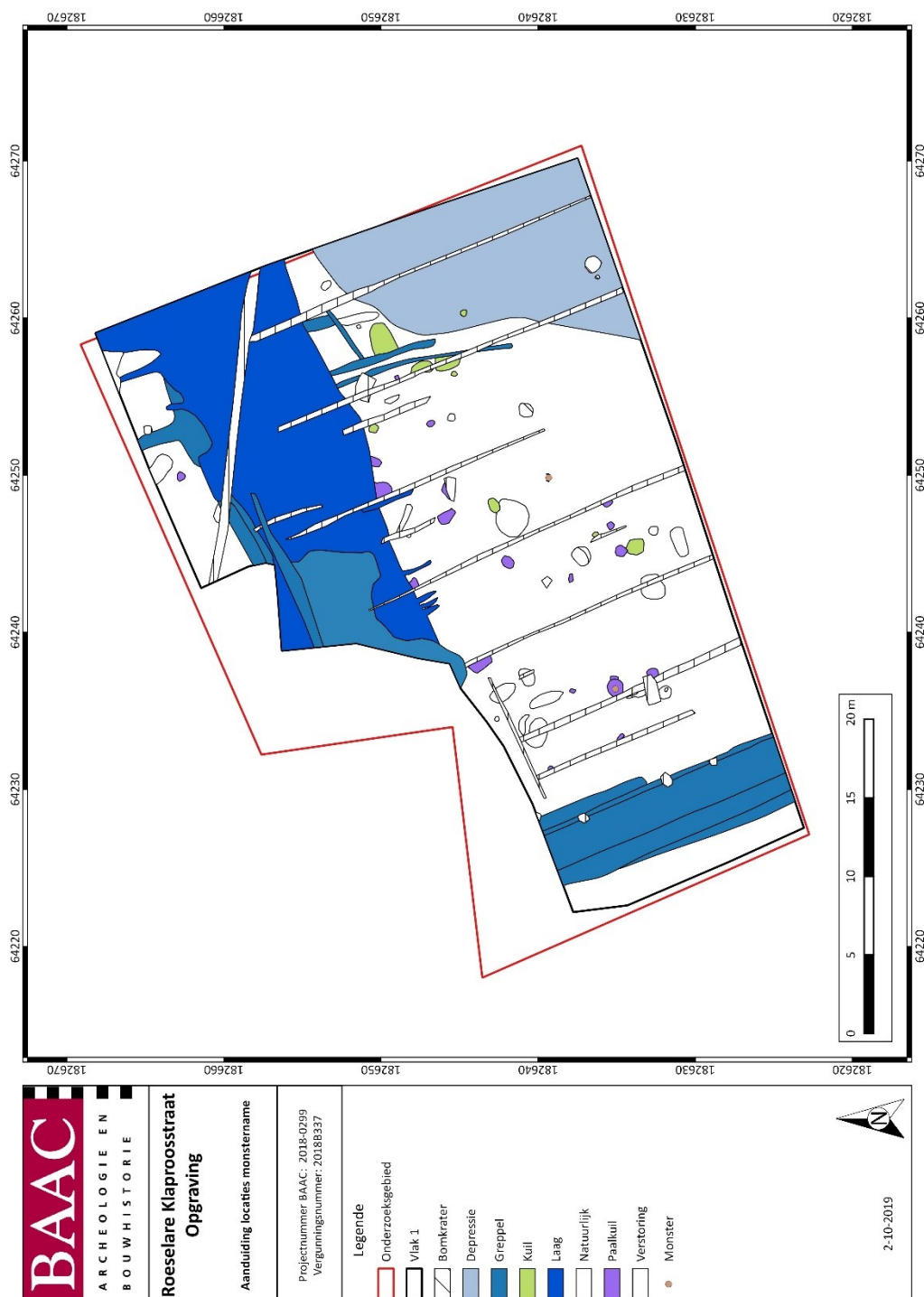
Er werden slechts twee sporen geselecteerd om te bemonsteren, S1.006 en S1.030.

S1.006 behoort tot structuur 2. S1.030 kon uiteindelijk niet gekoppeld worden aan een bepaalde structuur.

Aangezien er amper vondstmateriaal werd aangetroffen tijdens de opgraving, worden deze beiden gewaardeerd en, indien mogelijk, gedateerd. Dit kan namelijk belangrijke aanwijzingen geven voor de datering en een eventuele fasering binnen de site.

Tabel 2: Aantallen per wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek	Waardering	Analyse
Koolstofdatering	2	2

Plan 4: Aanduiding monsternamen op ASK

2.2.3 Conservatie-assessment

Geen van de gedane vondsten zijn weerhouden voor conservatie. Het vondstmateriaal bestaat bijna uitsluitend uit gefragmenteerd aardewerk en verbrande leem dat geen specifieke conservatie nodig heeft voor een gedegen langdurige bewaring in een depot. Het metalen artefact is te zwaar verweerd om een gedegen conservatie op uit te voeren.

2.2.4 Assessment van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

De opgraving te Roeselare Klaproosstraat heeft verschillende structuren aan het licht gebracht, in het totaal 4. Deze structuren waren op basis van typologie voornamelijk in de Romeinse periode te dateren. Deze dateringen konden niet bevestigd worden door middel van aardewerk. Het gaat hierbij om minstens één plattegrond van het type Declercq IIA en één van het type Declercq IIB.¹⁰ Naast de structuren en enkele losse paalkuilen en kuilen werden ook enkele greppels aangetroffen die oftewel recentere perceelsgreppels waren, oftewel oudere, vermoedelijk Romeinse, greppels met een nog onbekende functie.

2.2.5 Assessment van de archeologische site

Te Roeselare Klaproosstraat is een woonerf aangetroffen. De exacte omvang van dit woonerf kon echter nog niet achterhaald worden. Het is namelijk niet met zekerheid te zeggen of de aangetroffen structuren gelijktijdig waren of dat er een fasering is tussen de verschillende gebouwen.

Assessment: De aangetroffen structuren kunnen een duidelijk beeld vormen van de Romeinse bewoning ten westen van de Krommebeek. Het was echter nog niet mogelijk om hier een eventuele fasering in te herkennen. Dit kan mogelijk wel door middel van natuurwetenschappelijk onderzoek.

Besluit: De onderzoeksvragen kunnen beantwoord worden bij een verdere analyse van de archeologische site.

2.3 Potentieel wetenschappelijk onderzoek

Het voorgesteld wetenschappelijk onderzoek, zijnde twee dateringen, kunnen enkele van de structuren in de tijd plaatsen. Op deze manier kan er een fasering aangeduid worden binnen de site.

¹⁰ DE CLERCQ 2009

2.4 Uit te voeren onderzoek

2.4.1 Te beantwoorden onderzoeksvragen

Zie 1.3.1 Vraagstellingen

2.4.2 Verwerkingsstrategie

Alle data van de opgraving wordt opgelijst in de sporenlijst, vondstenlijst, tekeningenlijst, monsterlijst. Deze data wordt gekoppeld aan de tekeningen, foto's en overzichtstekeningen. Het vondstmateriaal wordt gewassen, gedroogd, gesplitst en ingevoerd, waarna specialisten een eerste assessment maken en voorstel tot verdere uitwerking. De monsters worden gewaardeerd en geselecteerd voor verdere analyse door een gespecialiseerd labo. Na de waardering doen zij een voorstel op basis van hun resultaten waarna toestemming wordt gegeven voor de analyse van een aantal stalen. De resultaten worden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen. Hierin worden ook voorstellen gedaan voor verder specialistisch onderzoek die hier niet aan bod zijn gekomen.

2.4.3 Conservatiestrategie

Niet van toepassing.

2.4.4 Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

De onderzoeksvragen en onderzoeksdoelstellingen zoals geformuleerd in de Nota (zie 1.2.1) volstaan ruimschoots voor de analyse van deze vindplaats.

3 Interpretatie van de archeologische site

3.1 Kader archeologische site

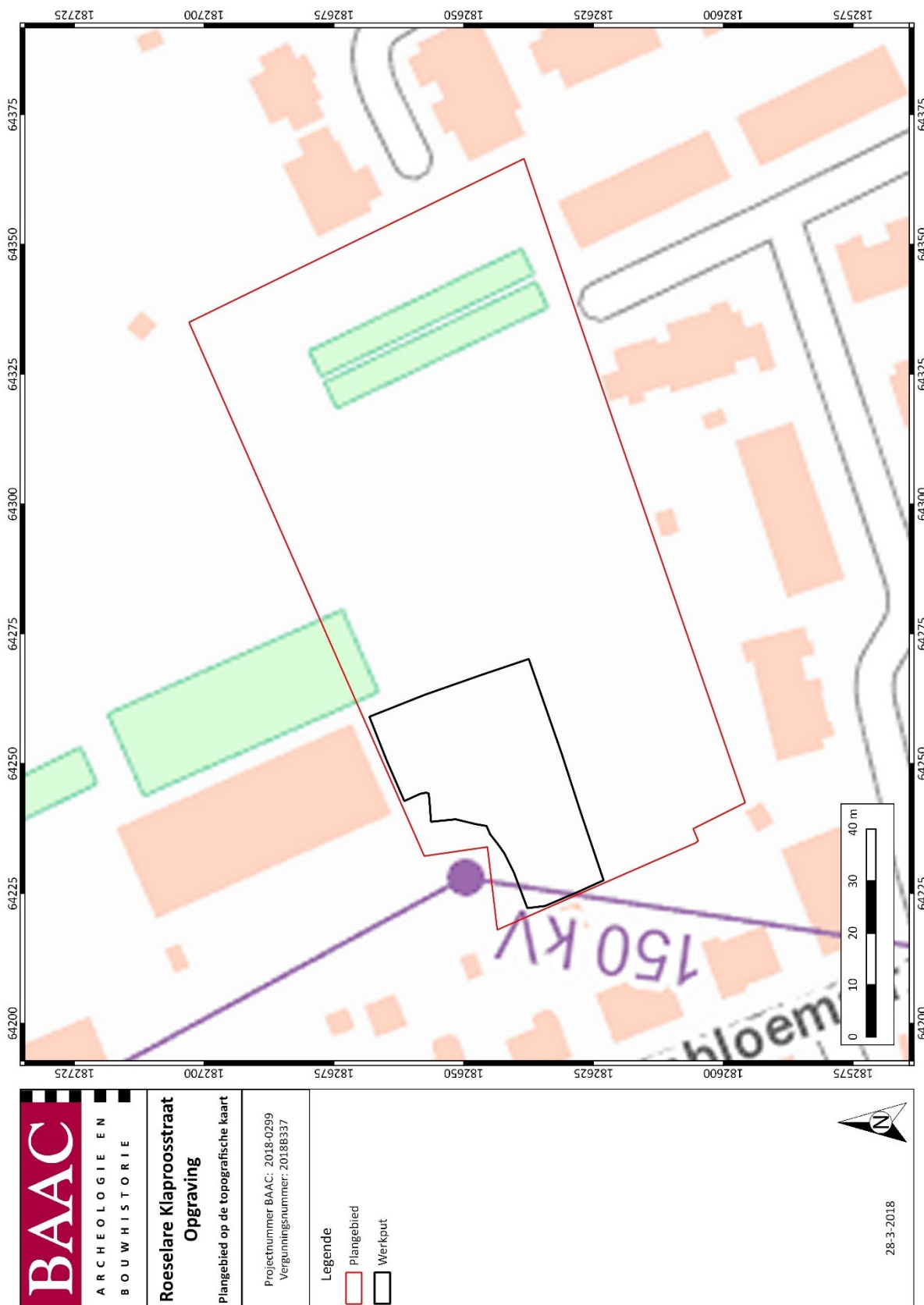
3.1.1 Landschappelijke ligging

3.1.1.1 Topografische situering

“Het projectgebied bevindt zich in de gemeente Roeselare, gelegen centraal in de provincie West-Vlaanderen, tussen Brugge en Kortrijk in. Roeselare bestaat naast het centrum uit de deelgemeenten Rumbeke, Oekene en Beveren. Roeselare grenst aan de gemeenten Ardoioie, Ledegem, Moorslede, Zonnebeke en Staden.

Het plangebied, gelegen aan de Klaproosstraat en het Beursgoed, bevindt zich in het oostelijke deel van het centrum van Roeselare. Ten oosten bevindt zich het bedrijventerrein Haven de Pilders. Aan de noordzijde bevindt zich de Klaproosstraat en aan de oostelijke zijde het Beursgoed. Ten westen en noorden bevindt zich de Korenbloemstraat. Kadastraal gezien bevindt het terrein zicht te: Roeselare, afdeling 2, sectie B, perceel nr. 1585A, 1586B, 1587A, 1588A, 1584/02B, 1585/02B, 1553A, 1561D, 1562A, 1563M, 1564S en 1565D. (Plan 1, Plan 2)”¹¹

¹¹ ACKE & BRACKE 2017

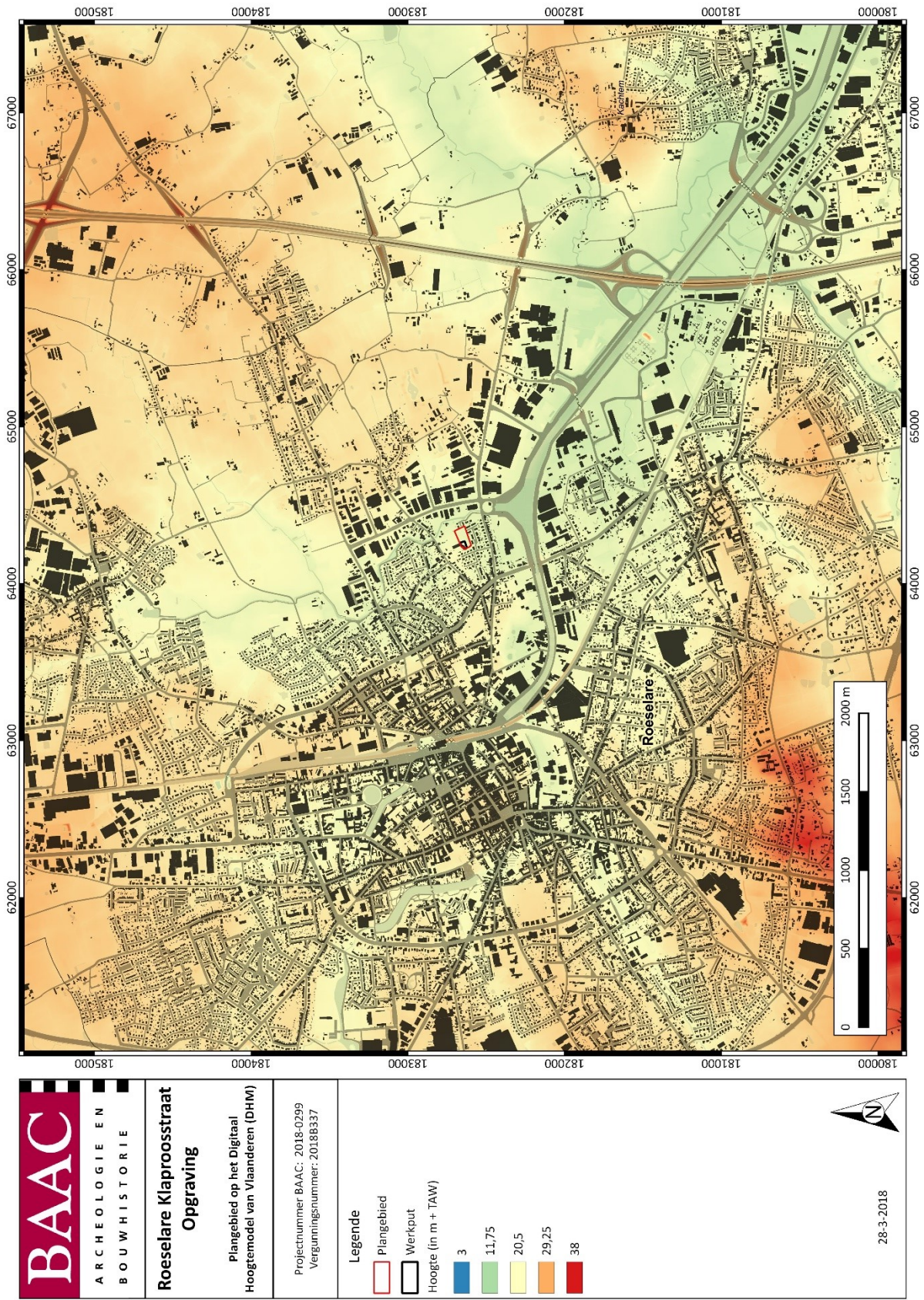

Figuur 3: Detail van het plangebied op de topografische kaart (1:10.000; digitaal; 28032018)

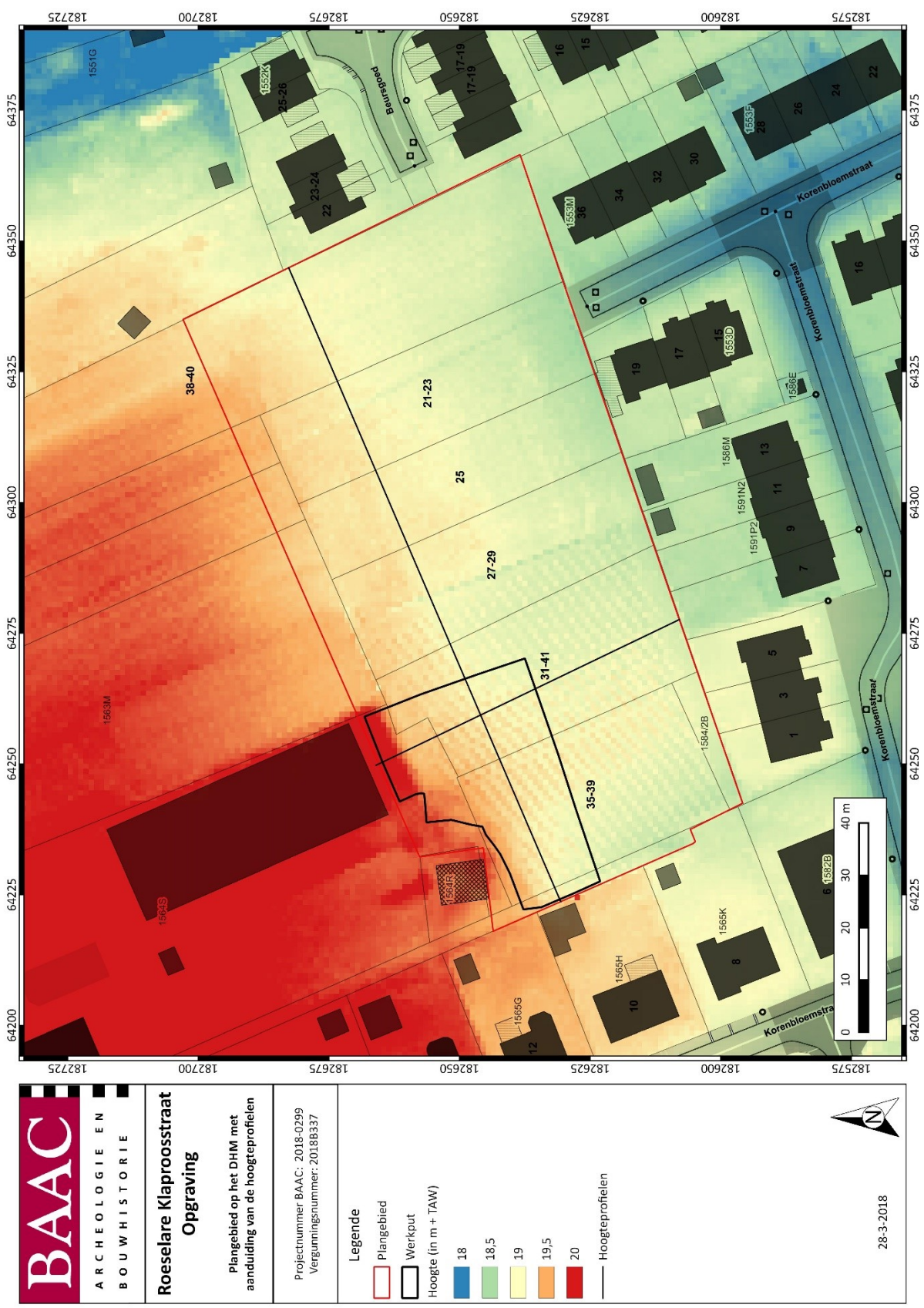
3.1.1.2 Geologie en landschap

“Het onderzoeksgebied zelf is vrij vlak te noemen met een hoogte rond gemiddeld genomen +19 m TAW. Tussen het oostelijke en westelijke deel is geen niveauverschil op te merken, tussen het noorden en zuiden is een lichte daling te zien naar het zuiden toe. Op het Digitaal Hoogtemodel is duidelijk te zien dat de directe omgeving van het plangebied op eenzelfde hoogte ligt, met uitzondering van de Krommebeek en de Mandel/kanaal Roeselare-Leie die iets lager liggen. Het plangebied bevindt zich tussen de samenvloeiing van bovenvermelde rivieren op een gunstige locatie.”¹²

¹² ACKE & BRACKE 2017

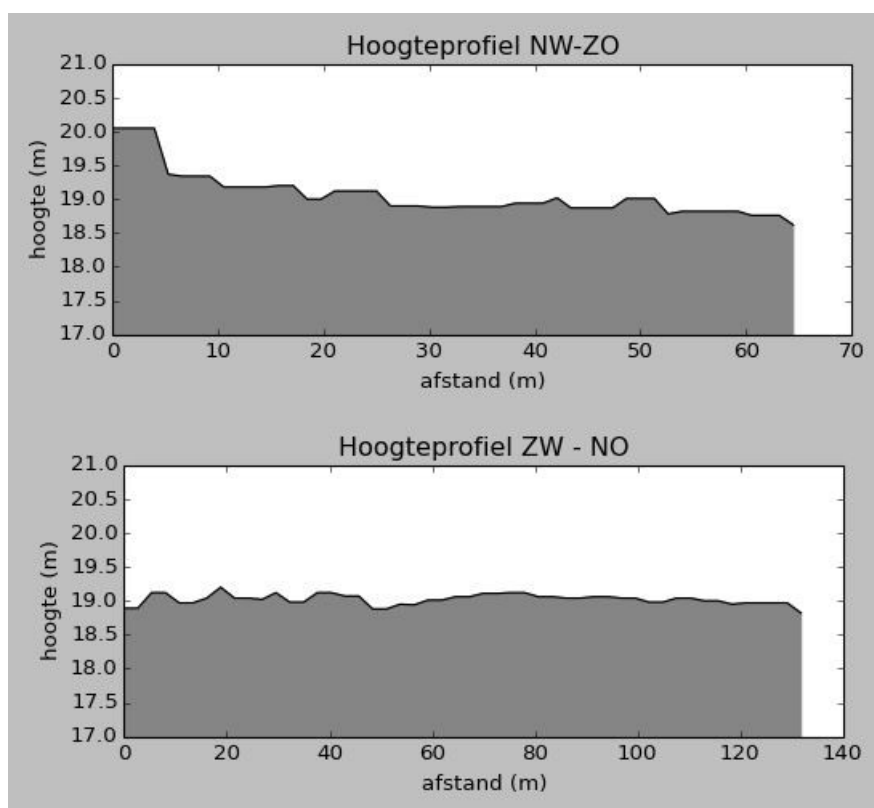

Figuur 4: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) (1:25.000; digitaal; 28032018)

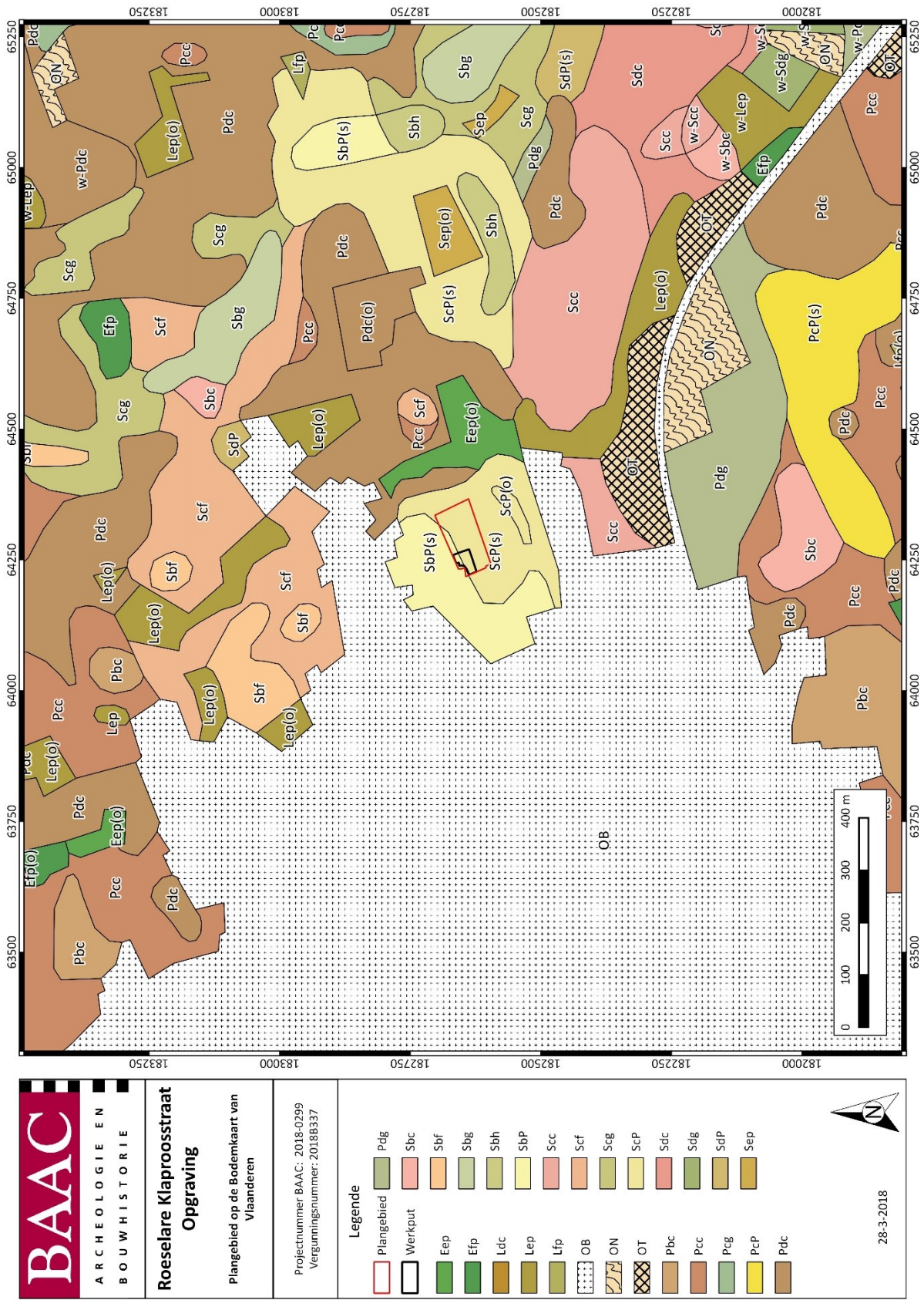
<p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Roeselare Klaproosstraat Opraving</p>
	<p>Plangebied op het DHM met aanduiding van de hoogteprofielen</p>
<p>Projectnummer BAAC: 2018-0299 Vergunningnummer: 2018B337</p>	
<p>Legende</p> <ul style="list-style-type: none"> Plangebied Werkput Hoogte (in m + TAW) 18 18,5 19 19,5 20 Hoogteprofielen 	
<p>28-3-2018</p>	

Figuur 5: Detail van het plangebied op de DHM met aanduiding van de hoogteprofielen (1:25.000; digitaal; 28032018)

Figuur 6: Hoogteprofielen binnen het plangebied

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als type **ScP(s)** en **SbP(s)**. Dergelijke bodems kenmerken zich door een respectievelijke matig droge of droge lemige zandbodem zonder profielontwikkeling. Conform de bodemkaart werden in alle zeven boringen lemig zandige bodems zonder profielontwikkeling opgemerkt. Gezien de gleyverschijnselen al werden beschreven op een diepte tussen 40 en 80 cm diepte, en in de meest oostelijk en meest zuidelijke gelegen boringen een grondwatertafel werd geïdentificeerd op slechts 70 of 90 cm, kan de lemige zandbodem omschreven worden als matig nat in plaats van matig droge of droge bodem.

Figuur 7: Plangebied op de Bodemkaart van Vlaanderen (1:6000; digitaal; 28032018)

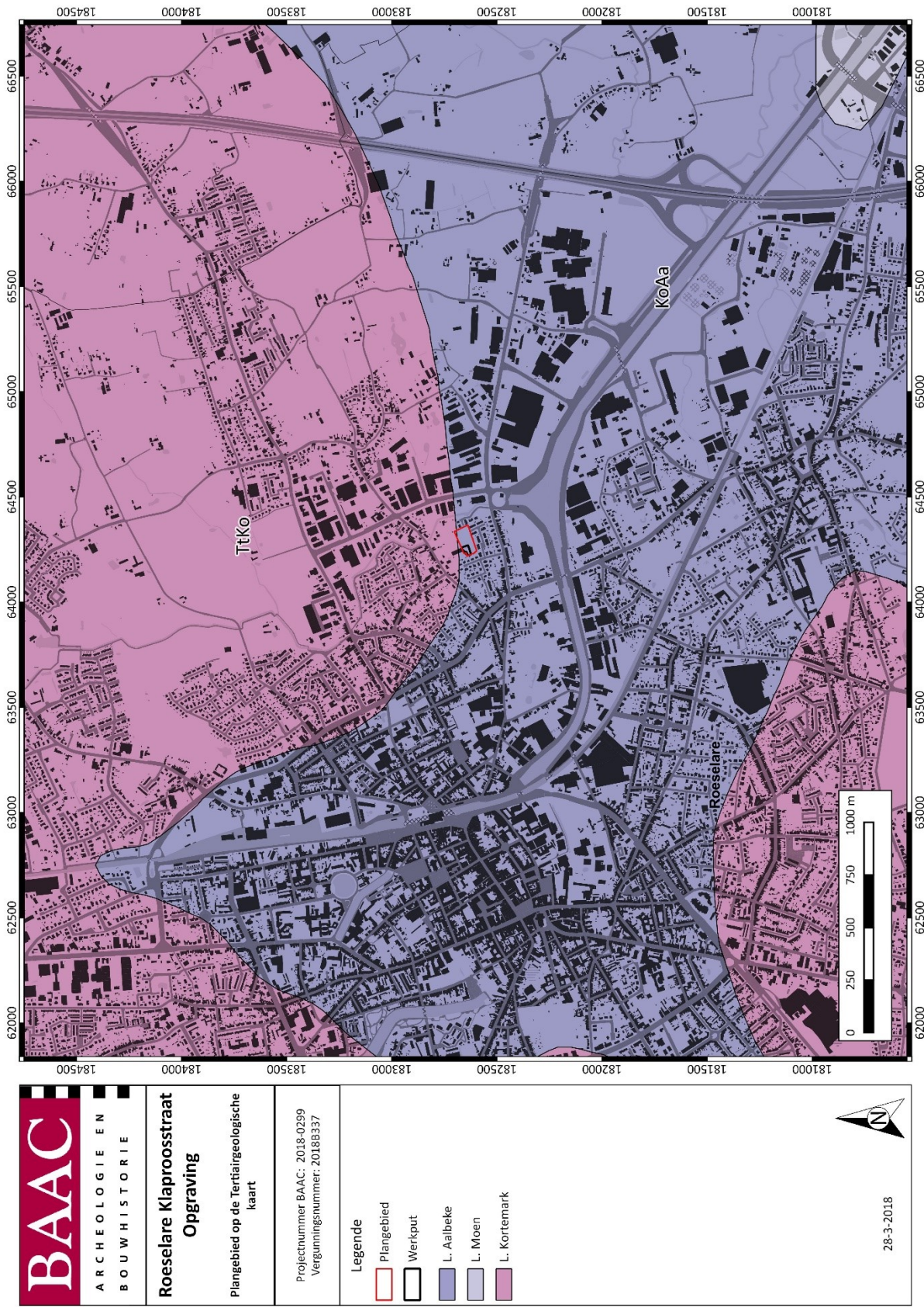
“De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit het Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk). Deze formatie kenmerkt zich door een donkergrijze tot blauwe klei waarin glimmers opgemerkt kunnen worden. De noordoostelijke tip van het plangebied raakt net het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). Deze eenheid bestaat uit een mariene, compacte klei met een grijze kleur met fijn silt en zandige intercalaties. De gemiddelde dikte bedraagt 17m.

De quartairgeologische kaart 1:200.000 geeft aan dat de ondergrond in het westelijke deel van het plangebied bestaat uit het type 1 omschreven als volgt: niet holocene en/of tardiglaciale afzettingen bovenop de pleistocene sequentie. Het betreft eolische afzettingen van zand tot silt van het weichseliaan (laat-pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen (code ELPw), mogelijk kunnen ook hellingsafzettingen van het quartair (HQ) aanwezig zijn. De oostelijke rand van het terrein bevindt zich binnen type 1a. Hier betreft het holocene en/of tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie. Daaronder bevinden zich eolische afzettingen van zand tot silt van het weichseliaan (laat-pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen (code ELPw) van het weichseliaan (laat-pleistoceen).

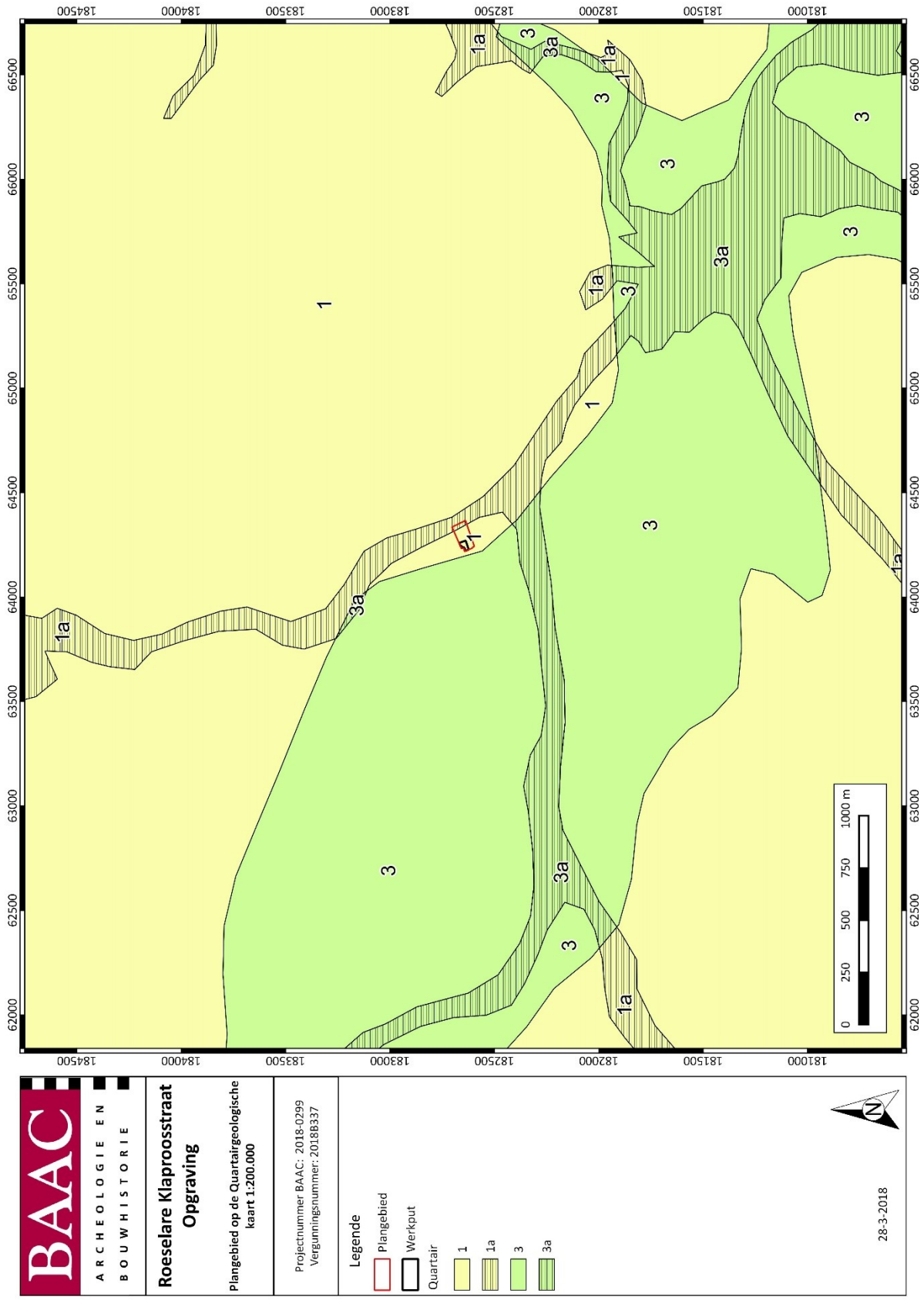
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.”¹³

Volgens de quartairgeologische kaart 1:50.000 bevinden er zich binnen het plangebied continentale afzettingen uit het boven-weichseliaan.

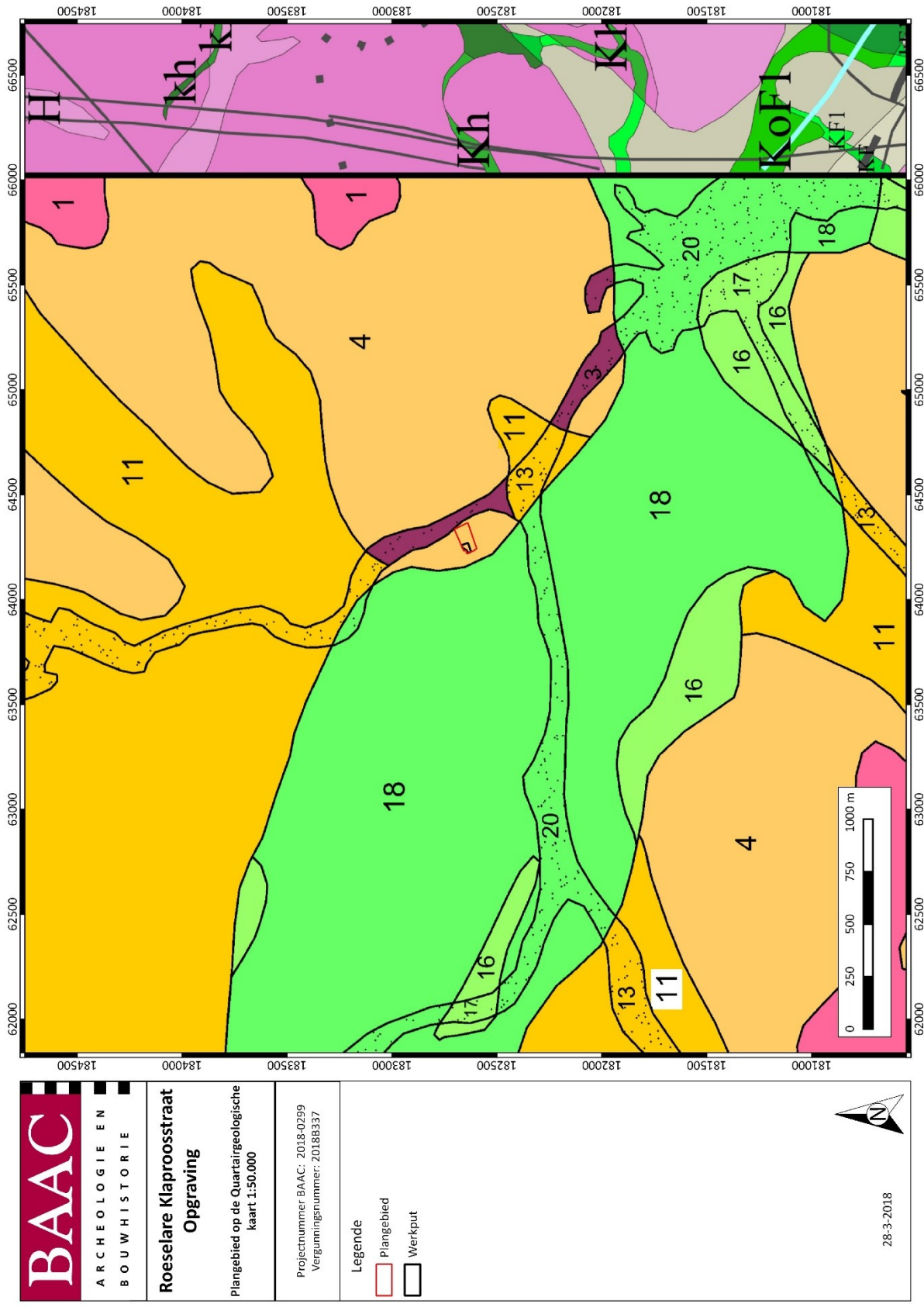
¹³ ACKE & BRACKE 2017

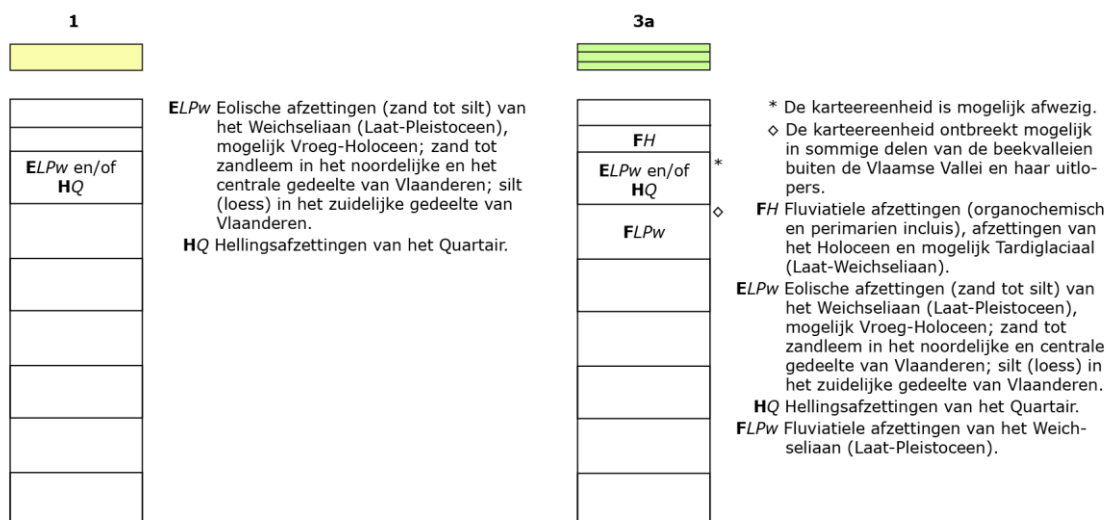
Figuur 8: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (1:20.000; digitaal; 28032018)

Figuur 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:200.000 (1:200.000; digitaal; 28032018)

Figuur 10: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (1:50.000; digitaal; 28032018)

Figuur 11: Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:200.000

3.1.2 Historisch kader en cartografisch materiaal

“Roeselare is ontstaan op het kruispunt van twee Romeinse banen, meer bepaald de weg Bavay-Rijsel-Menen-Roeselare-Brugge-Aardenburg en de weg Doornik-Kortrijk-Wijnendale-Oudenburg. De geschreven geschiedenis begon wanneer Roeselare in 822 voor het eerst vermeld werd als ‘Roslar’ in een oorkonde waarin Lodewijk de Vrome het gebied schonk aan de Sint-Pietersabdij van St-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. In 957 gaf Boudewijn III de Jongere toelating op de stad te versterken tegen de invallen van de Noormannen. Vermoedelijk gaat het om ‘s Gravenwal, een versterkte woning die gebouwd werd op een omwalde motte nabij de Sint-Michielskerk. Hetzelfde charter verschaftte ook het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. Intussen ontwikkelden de landelijke kernen zich tot dorpsgemeenschappen. Zo werd Beveren voor het eerst vermeld in 1011 als ‘Bebrona’, en uit 1116 dateren de oudste vermeldingen van Rumbeke en Oekene of ‘Hocana’. Deze dorpjes lagen verspreid rondom Roeselare, dat omstreeks 1250 het stadsrecht kreeg van Margaretha van Constantinopel. De stad kreeg een hal met belfort op het marktplein, een eigen zegel en eigen stadsfinanciën. In de 14de en 15de eeuw fungeerde Roeselare als centrum van de weefnijverheid, maar stilaan was er een geleidelijke recessie wegens de prijzenslag met de omringende concurrerende steden. In 1488 werd een groot deel van de stad verwoest door de huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk, waarbij onder andere de stadshal, het belfort en de Sint-Michielskerk vernield werden. In het begin van de 16de eeuw werden de verwoeste gebouwen heropgebouwd. De 16de eeuw was een onrustige periode door het strenge Spaanse bewind, met brandstichtingen, vernielingen, belastingheffingen, invallende roversbendes, en in de tweede helft van de 16de eeuw in toenemende mate ook religieuze conflicten. Door het uitbreken van de 80-jarige Oorlog in 1568 verlieten heel wat ambachtslieden de streek om zich te vestigen in de Noordelijke Nederlanden, Duitsland en Engeland. De lakennijverheid in de stad verdween bijna volledig. In het begin van de 17de eeuw was er een periode van relatieve rust onder het bewind van Albrecht en Isabella. De linnennijverheid werd opgestart, maar door de Frans-Spaanse oorlogen bleef een echte economische heropleving uit. De eerste decennia van de 18de eeuw zorgden voor een korte heropbloei en de linnenproductie schoot de hoogte in. In het begin van de 19de eeuw volgde een geleidelijke recessie in de linnenweverij omdat deze huisnijverheid niet opgewassen was tegen de concurrentie van het mechanisch gesponnen garen uit Engeland. Deze mechanisatie leidde in de tweede helft van de eeuw tot de bouw van fabrieken aan waterspaarbekkens, wat dan weer zorgde voor een grote bevolkingsaanwinst en een sterke uitbreiding van de stad. Tijdens WO I bevond Roeselare zich in het Duitse ‘Etappengebied’ met aan de westelijke stadsgrens den ‘Flandernstellung’. Ondanks de nabijheid van het front kende de stad slechts beperkte verwoestingen tot juli 1917, toen

het Brits offensief zorgde voor een toename van het aantal luchtbombardementen met als gevolg de verwoesting van het Arsenaal. Tijdens WOII ondervond de stad weinig schade. In 1965 kwam er een fusie tussen de gemeenten Roeselare en Beveren, en in 1977 werden daar ook nog de gemeenten Oekene en Rumbeke aan toegevoegd.

De oudste kaart die geraadpleegd kan worden betreft de Ferrariskaart uit de 18de eeuw. Op deze kaart wordt geen bebouwing aangegeven in het plangebied. Het terrein is landelijk gelegen ten westen van de Krommebeek en ten noorden van de Mandel. Langsheen de noordelijke grens is een weg aanwezig, deze komt overeen met de huidige Kachtemsestraat die eigenlijk ten zuiden van het plangebied ligt. Op basis hiervan kan gesteld worden dat er een verschuiving is tussen de Ferrariskaart en de huidige toestand. Ten noorden is bewoning aanwezig langsheen de Vierwegstraat. De bewoningskern beperkt zich echter tot de stadskern van Roeselare ten westen van het terrein. Op de Atlas der Buurtwegen (1841) worden ook geen gebouwen aangegeven. Het projectgebied is hier nauwkeuriger aangegeven tussen de Chemin Nr. 7 (Vierwegstraat) en de Chemin Nr. 6 (Kachtemsestraat). Langsheen beide wegen komt bewoning voor. Het gebied is ingedeeld in diverse smalle perceeltjes landbouwgronden volgens een NW-ZO oriëntatie. Ten zuidoosten bevindt zich een site met walgracht met enkele interne gebouwen. De kaart van Vandermaelen (1846-1854) toont een gelijkaardig, doch minder gedetailleerd beeld. De kaart van Popp (1842-1879) toont in grote lijnen nog dezelfde perceelstructuur zoals het huidige kadasterplan.

Op de topografische kaart van 1893 is een gelijkaardige situatie te zien. Het terrein is nog steeds onbebouwd en in gebruik als landbouwgronden.

Op een Britse loopgravenkaart van 22 augustus 1917 worden ten westen en zuidoosten van het plangebied Duitse loopgraven aangegeven. Binnen het plangebied zelf zijn geen structuren aanwezig, wel wordt de hoek tussen de Vierwegstraat en de Kachtemsestraat als 'Playhouse cross roads' aangegeven.

De vroegste luchtfoto betreft een orthofoto uit 1971. De kwaliteit en resolutie is vrij laag, maar toch kan hierop het terrein als landbouwgebied herkend worden. Langsheen de Krommebeek staan bomden. Het gebied tussen de Vierwegstraat en de Kachtemsestraat is nog bijna volledig in gebruik als landbouwgronden. Op een latere en meer gedetailleerde luchtfoto van 1979-1990 is duidelijk de ontwikkeling van het gebied tussen bovenvermelde straten te zien. Vooral het westelijke deel is volledig ingenomen door een nieuwe verkaveling. Ook worden huizen langsheen de Kachtemsestraat gebouwd. Het plangebied zelf maakt nog deel uit van een groot landbouwperceel. Op de luchtfoto van 2016 wordt het gebied verder verkaveld. Vooral aan de Kachtemsestraat, vlak ten zuiden van het terrein, worden nieuwe woningen gebouwd. Het plangebied zelf met een aansluitend noordelijk perceel vormen nog deze enige landbouwgronden binnen de driehoek van de Krommebeek, Vierwegstraat en de Kachtemsestraat."¹⁴

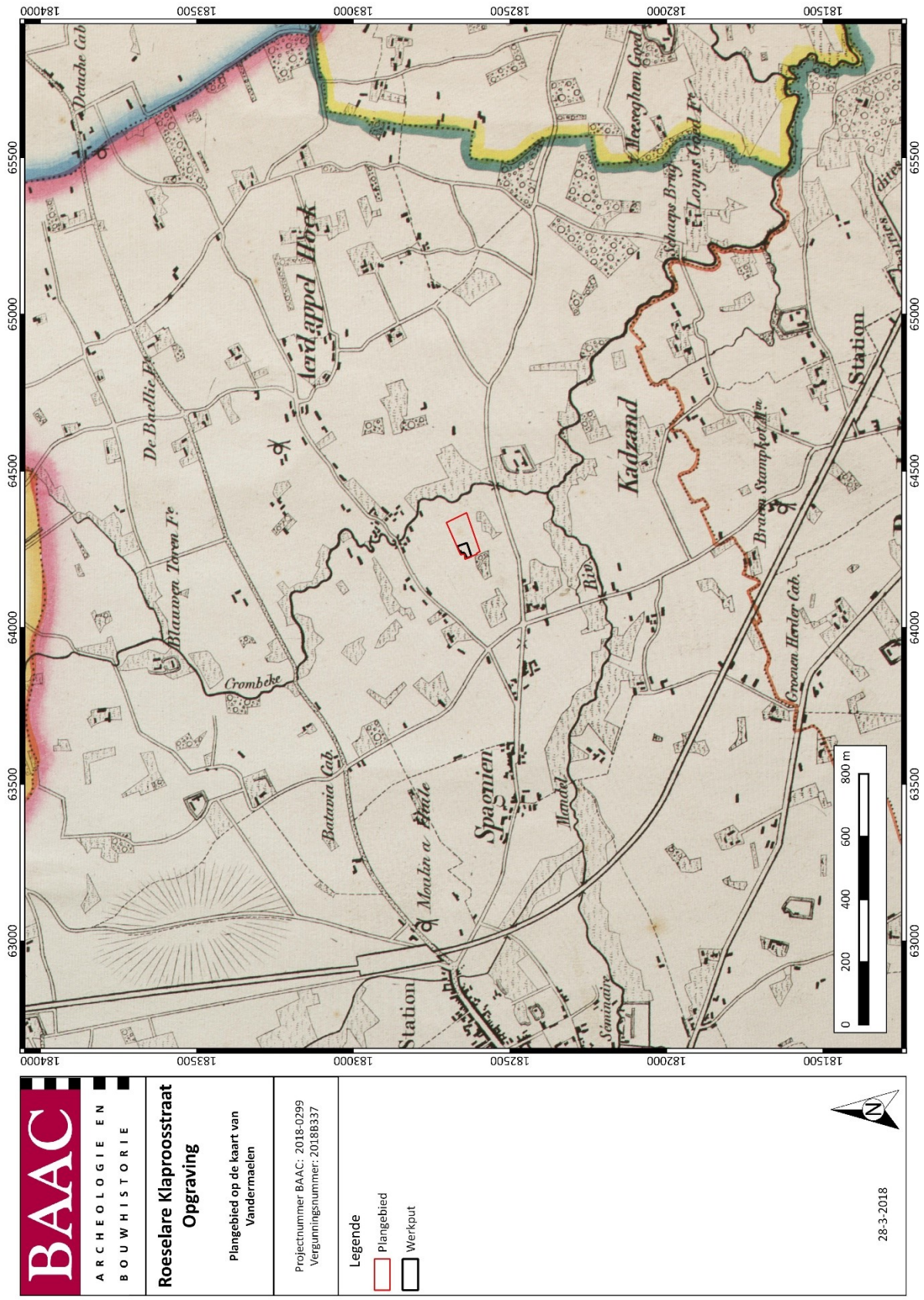
¹⁴ ACKE & BRACKE 2017

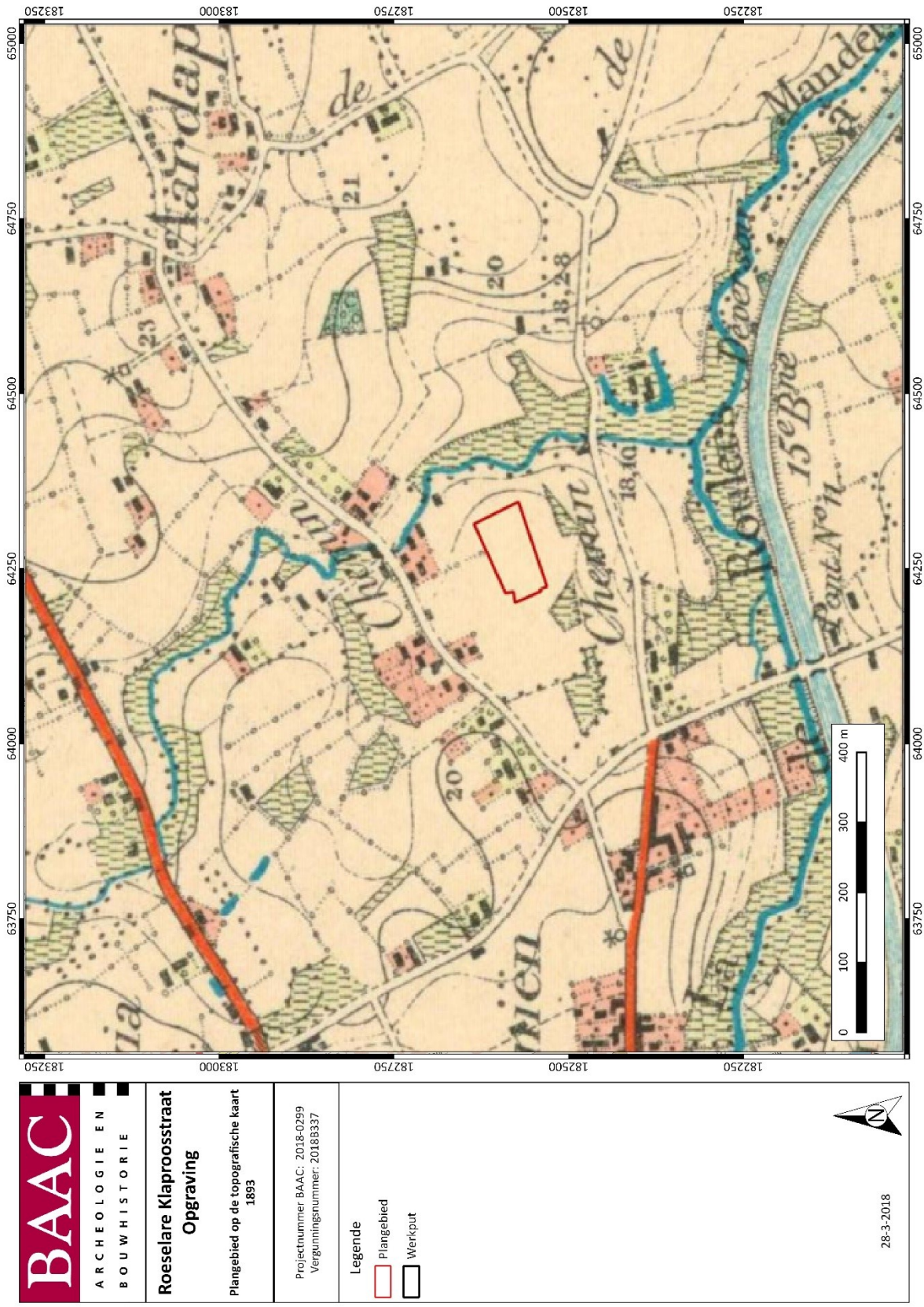
Figuur 12: Plangebied op de Ferriskaart (1:10.000; digitaal; 28032018)

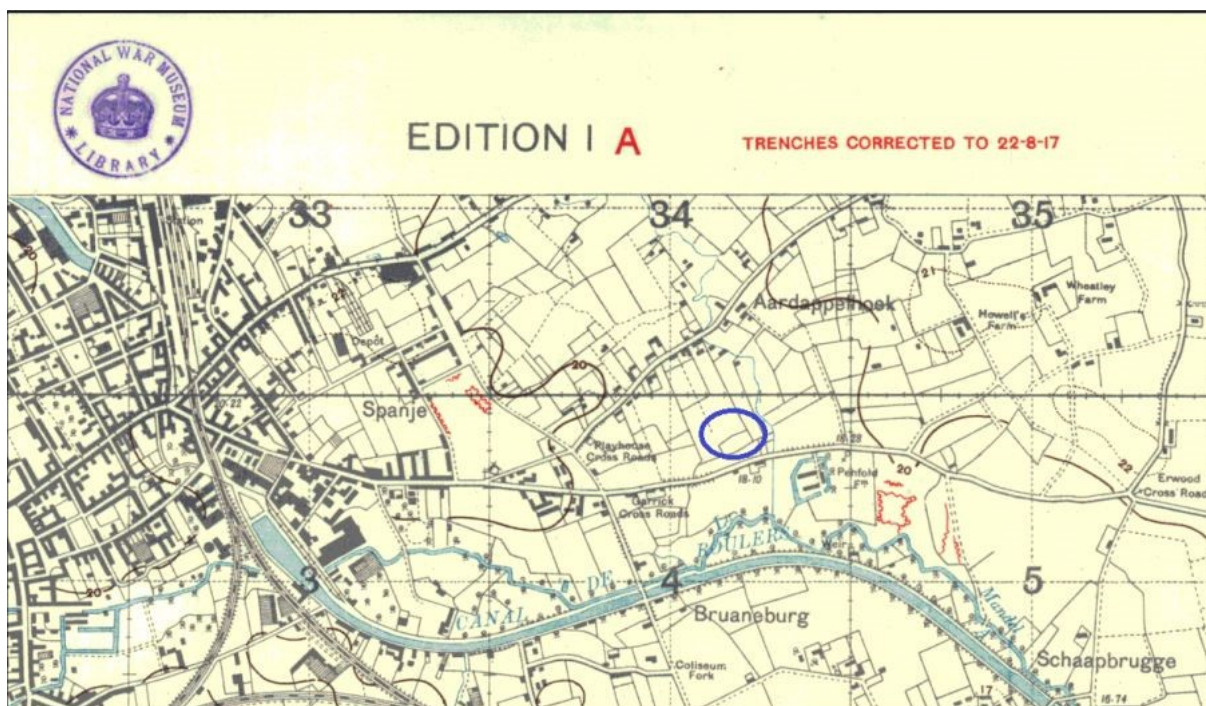
Figuur 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1:20.000; digitaal; 28032018)

Figuur 14: Plangebied op de topografische kaart van Vandermaelen (1:20.000; digitaal; 28032018)

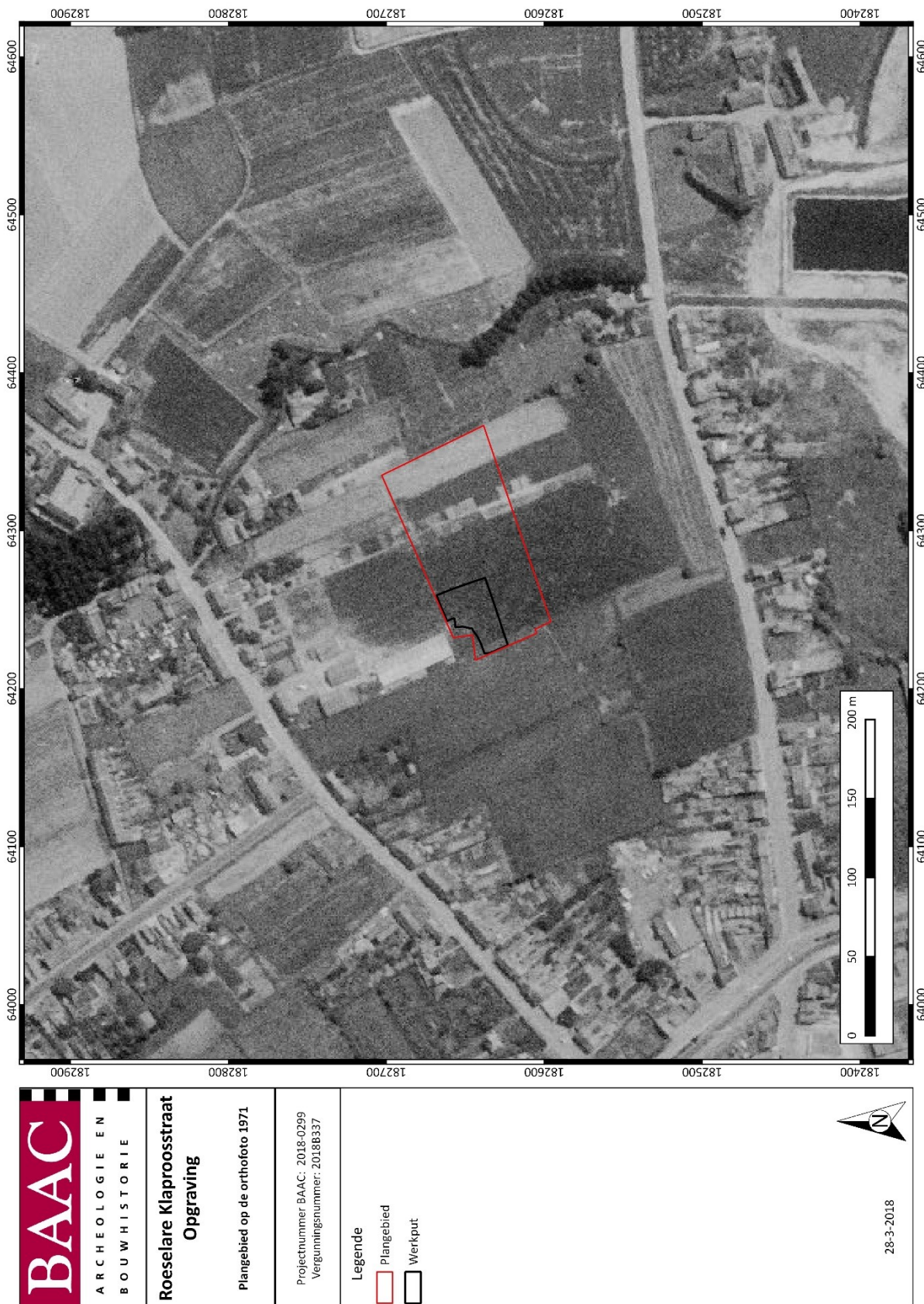

Figuur 15: Plangebied op de topografische kaart uit 1893 (1:20.000; digitaal; 28032018)

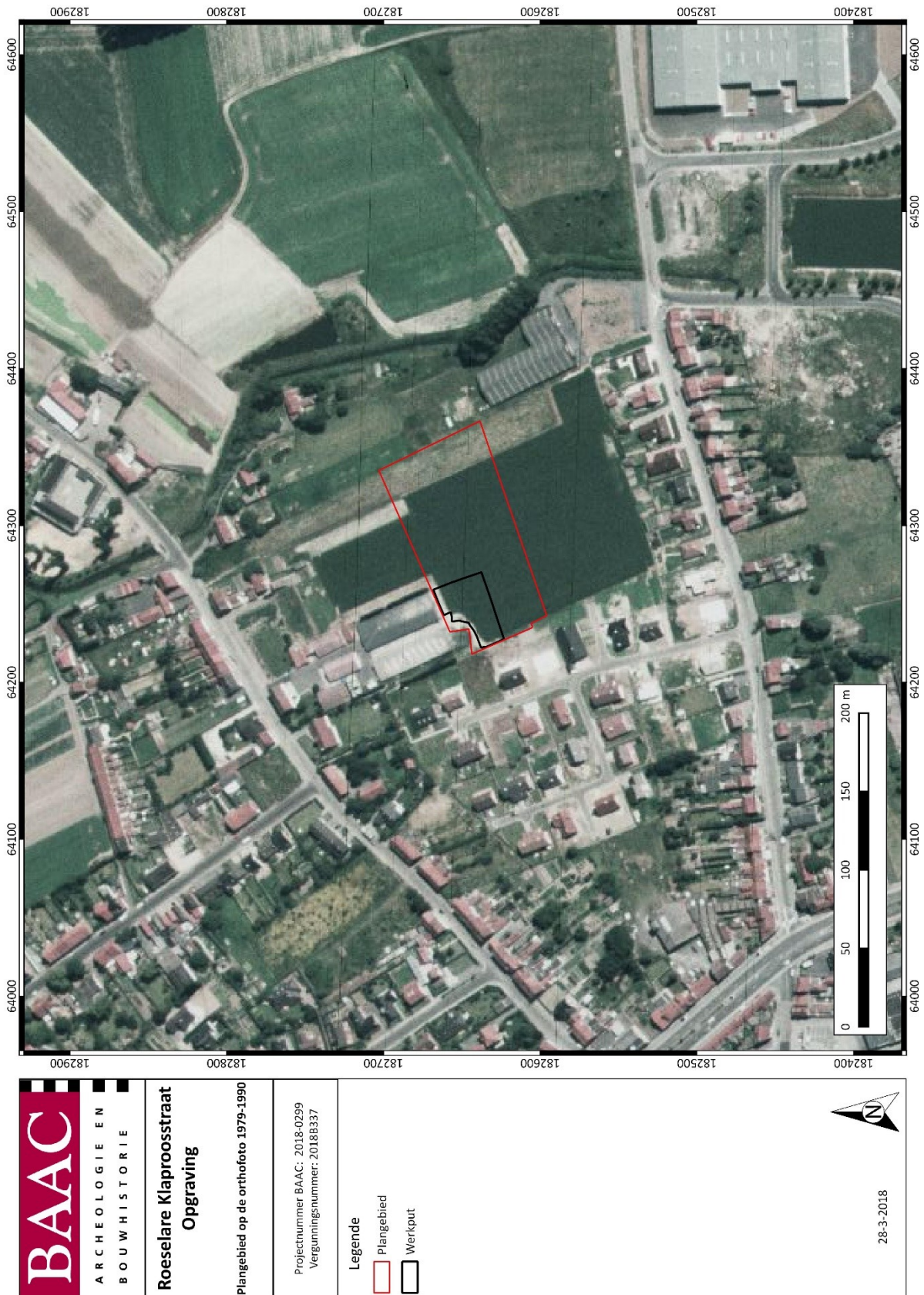

Figuur 16: Uitsnede uit de loopgravenkaart van 22 augustus 1917 met zicht op Duitse loopgraven (rode lijnen) en het projectgebied in de blauwe cirkel.¹⁵

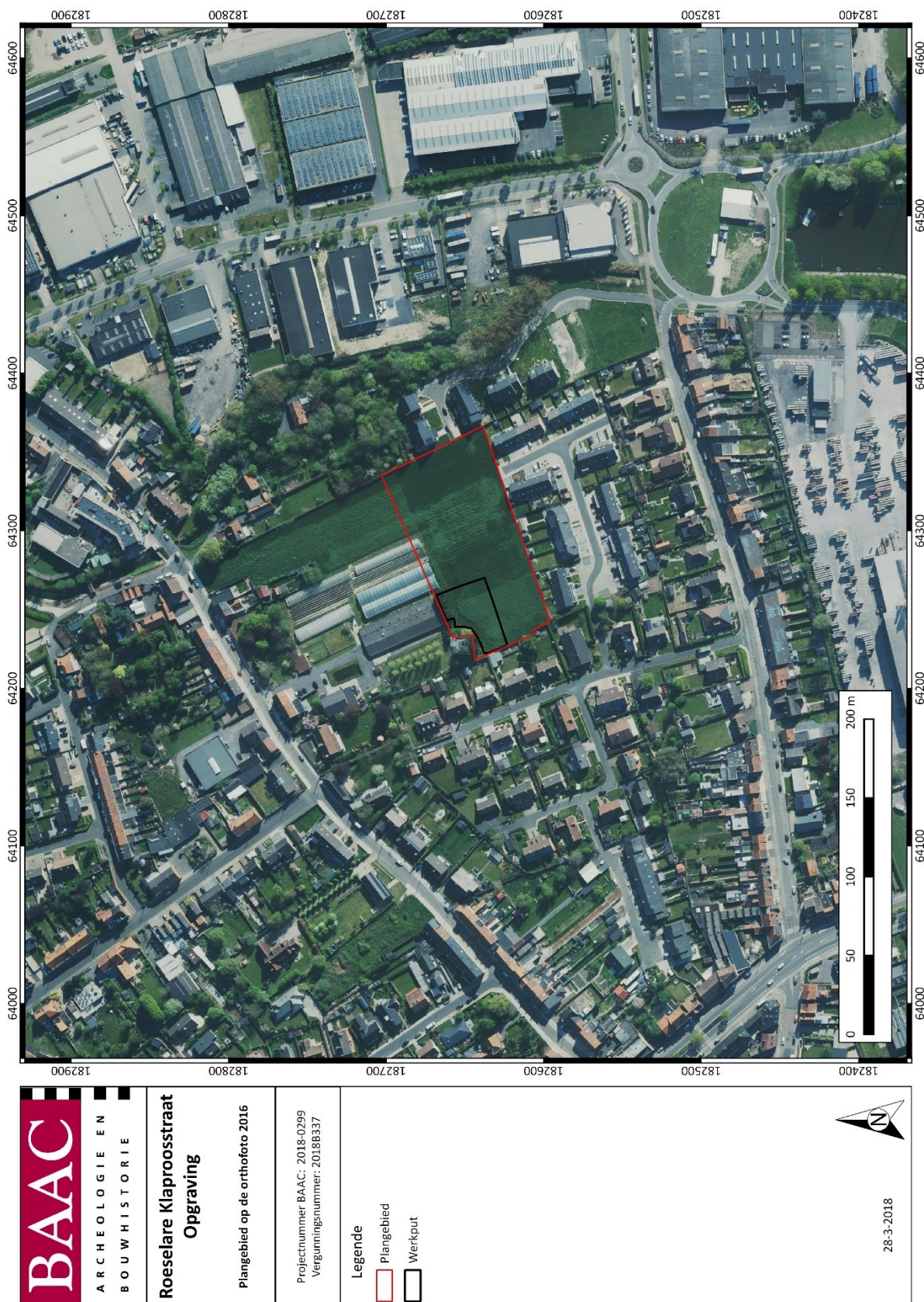
¹⁵ Linesman DVD British Trenchmaps

Figuur 17: Plangebied op de orthofoto uit 1971 (1:5.000; digitaal; 28032018)

Figuur 18: Plangebied op de orthofoto uit de periode 1979-1990 (1:5.000; digitaal; 28032018)

Figuur 19: Plangebied op de orthofoto uit 2016 (1:5.000; digitaal; 28032018)

3.1.3 Archeologisch kader

“Op de Centrale Archeologische Inventaris worden in de omgeving van het projectgebied een aantal sites aangegeven, die hiernavolgend besproken worden. De sites tonen duidelijk aan dat de omgeving van het plangebied en Roeselare rijk is aan archeologische sites en vondsten.

Langs de oostelijke zijde van het plangebied over de Krommebeek bevindt zich een concentratie aan archeologische sites. Vlak aan de Krommebeek bevindt zich CAI ID 70367.¹⁶ Hier werden in de jaren '80 van de vorige eeuw verschillende lithische artefacten teruggevonden uit het mesolithicum. Aan de Zwaikomstraat werden tijdens wegenwerken een steen- en pannenbakkerij uit de Romeinse periode blootgelegd (CAI ID 70411).¹⁷ De dakpanoven lag ten noorden van de kleiwinningskuil, op een hogergelegen zandrug. De bovenbouw van de oven werd niet teruggevonden. De vloer van de (cirkelvormige) stookkamer was wel gedeeltelijk bewaard. Verder was er een stookgang en -plaats. De resten van een holle boomstam werden geïnterpreteerd als tochtregelaar. Ten zuiden van de dakpanoven werd een concentratie dakpanfragmenten, waaronder veel misbaksels, aangetroffen. In de nabijheid hiervan trof men in situ verbrande aarde aan. Deze vondst werd geïnterpreteerd als een kleiwinningskuil, uitgezet in het alluvium van de Mandel en de Krommebeek. De kuil werd secundair gebruikt als stortplaats voor ovenresten en misbaksels.

Op het oostelijke gelegen bedrijventerrein werden vondstconcentraties van Romeins materiaal teruggevonden waaronder aardewerk, imbrices en tegulae (CAI ID 70355).¹⁸ Nog op het bedrijventerrein werd een grote concentratie aan lithisch materiaal teruggevonden tijdens een prospectie in oktober 1977 door M. Rogge (CAI ID 70219)¹⁹ en tijdens prospecties van Blondeel en Van der Haegen (CAI ID 70218).²⁰ De artefacten dateren uit het meso- en neolithicum. Op het bedrijventerrein werd een grote opgraving uitgevoerd met sporen uit de midden-Romeinse periode (CAI ID 75166).²¹ Het gaat onder meer over een hoofdgebouw, een vijftal waterputten, grachten en greppels. In de waterputten werden enkele opmerkelijke vondsten aangetroffen waaronder een drietal bronzen ketels, een benen mesheft in de vorm van een kat en fragmenten van lederen sandalen. Ook werd een kuil met een concentratie metaalslakken teruggevonden. De slakken zouden te maken hebben met een koperbewerker. Naast de bewoning werden nog een viertal brandrestengraven aangetroffen ten noorden van het bewoningsareaal. Tijdens het onderzoek werden ook enkele losse silexartefacten teruggevonden waaronder enkele microklingen en kernen op afslag. Als laatste zijn nog enkele vroegmiddeleeuwse scherven het vermelden waard.

Ter hoogte van de samenvloeiing van de Krommebeek en de Mandel bevond zich 't Goet ter Buerse, die de naam heeft gegeven aan de huidige straat Beursgoed (CAI ID 76420).²² Voor de aanleg van het rondpunt van de Kachtemsestraat heeft de laatmiddeleeuwse site met walgracht plaats moeten ruimen. De eerste geschreven vermelding zou in 1592 zijn.

Ten zuidoosten van het plangebied zijn nog drie sites aanwezig tussen de Kachtemsestraat en de Mandel. De eerste bevindt zich aan het depot van de Aldi en betreft een vondstenconcentratie uit de volle middeleeuwen van gedraaid gereduceerd aardewerk met strakke uitstaande randen en rolstempelversiering op de schouder en fragmenten van eenvoudige overgeslagen randen met versiering van ingedrukte puntenrijen (CAI ID 76419).²³ Tevens zou één scherf in de Merovingische periode geplaatst kunnen worden. De vondsten werden aangetroffen door Jozef Goderis in 1979 en

¹⁶ GODERIS & TERMOTE 1987

¹⁷ DE COCK 1992

¹⁸ GODERIS & TERMOTE 1987

¹⁹ ROGGE 1977

²⁰ GODERIS & TERMOTE 1987

²¹ GODERIS & TERMOTE 1987; GODERIS 1994; DE COCK & GODERIS 1994; VAN DOORSELAER 1992; VANBRABANT & GODERIS 1997; LESENNE 1991; GODERIS 2002; GODERIS 2004

²² GODERIS & TERMOTE 1987

²³ GODERIS 1985

1981. CAI ID 70395 en CAI ID 70397 zijn twee locaties waar silexartefacten uit het meso- en neolithicum werden teruggevonden.²⁴ Even verderop aan de hoek van Rumbeksegravier en de Kachtemsestraat werden enkele silexartefacten teruggevonden waarodner materiaal uit het finaal-paleolithicum (CAI ID 70228).²⁵

Ten noordoosten bevinden zich twee sites ter hoogte van de Ardoisesteenweg en de Izegemseardeweg. Onder CAI 211407 werd een vooronderzoek uitgevoerd door BAAC Vlaanderen naar aanleiding van een nieuwe verkaveling.²⁶ Bij het onderzoek werden naast enkele greppels nog twee houtskoolmeilers aangetroffen. Verder onderzoek werd niet geadviseerd. Onder CAI ID 162339 wordt een vooronderzoek aangegeven uitgevoerd door Archebo in 2012.²⁷ Bij het vooronderzoek werden enkele vage natuurlijke sporen aangetroffen, verder onderzoek werd niet geadviseerd.

Het archeologisch kader toont duidelijk het archeologisch potentieel aan van het gebied in de buurt van de Krommebeek en de Mandel. Op basis hiervan kan gesteld worden dat het archeologisch potentieel van het terrein hoog is.”²⁸

1.450 meter ten zuiden van het plangebied werd in 2017 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het kader van een archeologienota. Hierbij werden muurresten en puinkuilen aangetroffen van een 19^e-eeuwse hoeve.²⁹

²⁴ GODERIS & TERMOTE 1987

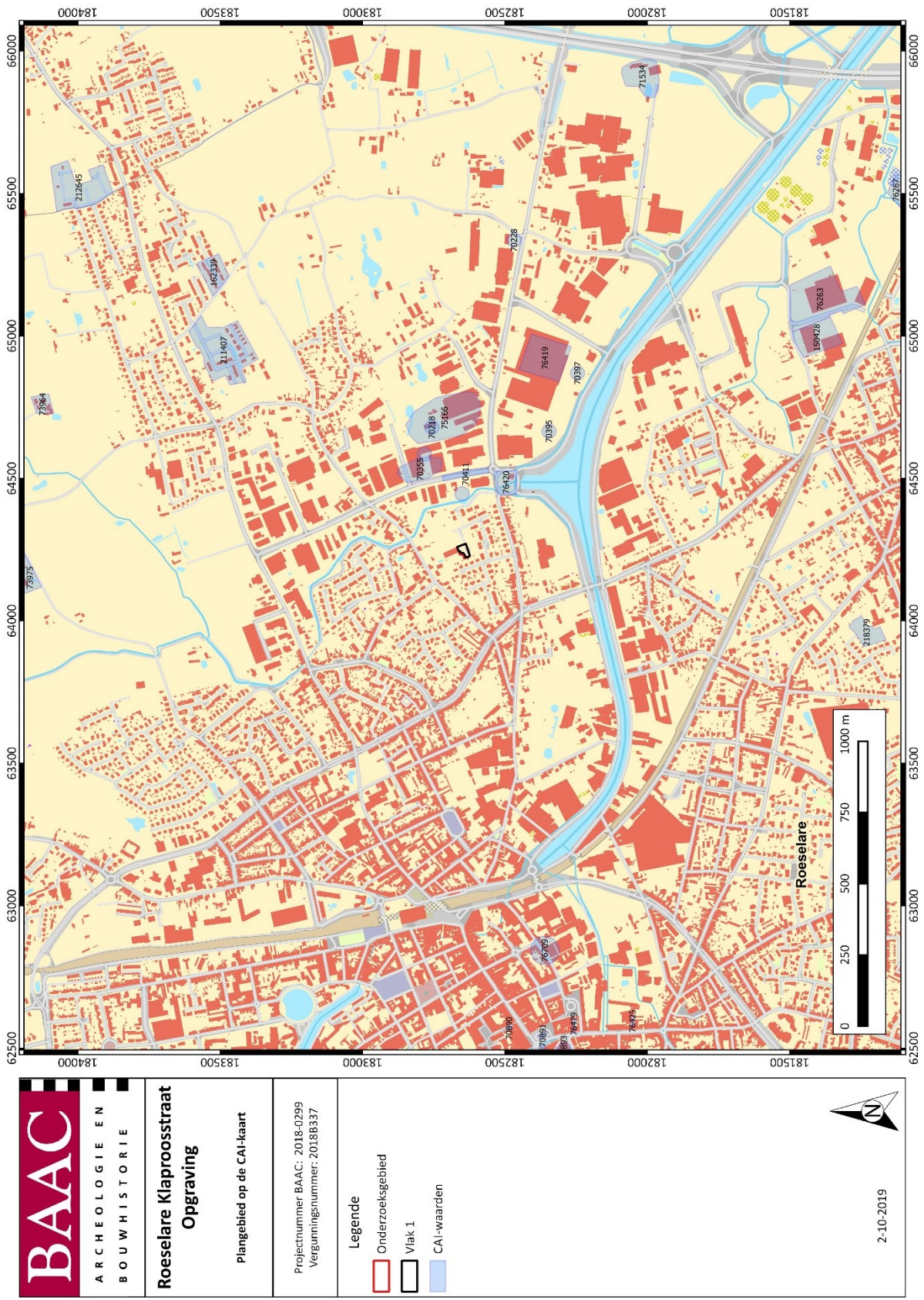
²⁵ GODERIS & TERMOTE 1987

²⁶ DEMOEN & GIERTS 2016

²⁷ DEVROE & CLAESEN 2012

²⁸ ACKE & BRACKE 2017

²⁹ CAI 2019

Figuur 20: Plangebied op de CAI-kaart (1:10.000; digitaal; 28032018)

Tabel 3: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied³⁰

CAI-NUMMER	OMSCHRIJVING
70218	KACHTEMSESTRAAT I – MESO- EN NEOLITHISCHE VONDSTENCONCENTRATIE
70219	ZWAAIKOMSTRAAT I – MESO- EN NEOLITHISCHE VONDSTENCONCENTRATIE
70228	RUMBEEKSEGRAVIER/KACHTEMSESTRAAT – FINAAL-PALEOLITHISCHE KLING
70355	BEDRIJVENTERREIN-HAVEN 2 – ROMEINSE AARDEWERKCONCENTRATIE
70367	ZWAAIKOMSTRAAT II – MESOLITHISCHE VONDSTCONCENTRATIE
70395	GRAANKAAI III – MESOLITHISCHE VONDSTCONCENTRATIE
70397	GRAANKAAI II – MESOLITHISCHE VONDSTCONCENTRATIE
70411	ZWAAIKOMSTRAAT-WEGENIS – MIDDEN-ROMEINSE STEEN EN PANNENBAKKERIJ EN KLEIWINNINGSKUILEN
70541	SINT-MICHIELSPLEIN – ROMEINS BOUWMATERIAAL
70889	HUIS DOKTER SPYCKERELLE – VROEG- TOT LAAT-MIDDELEEUWS AARDEWERK POSTMIDDELEEUWSE GEBOUWPLATTEGROND
70890	OOSTSTRAAT 15 – MIDDELEEUWSE AARDEWERKCONCENTRATIE
70891	HALLEVESTEN – FUNDERINGEN BELFORT EN HALLE
70893	SINT-MICHIELSKERK
71534	MEZEGEMGOED – SITE MET WALGRACHT
73964	HOOISTRAAT 4 – SITE MET WALGRACHT
73965	MUIZENKNOK – SITE MET WALGRACHT
73973	JONKERSTRAAT I – SITE MET WALGRACHT
73975	WULFHAARD – SITE MET WALGRACHT

³⁰ Centraal Archeologische Inventaris 2016.

75166	BEDRIJVENTERREIN-HAVEN 1 – MIDDEN-ROMEINSE SITE
76263	REGENBEEK 2 – BRONSTIJD GRAFCIRKEL EN MIDDELEEUWSE BEWONING
76267	RUMBEKE REGENBEEK 1 – MESOLITHISCHE VONDSTCONCENTRATIE
76419	GRAANKAAI I – VROEGMIDDELEEUWS AARDEWERK
76420	'T GOET TER BUERSE – SITE MET WALGRACHT
76425	KLEIN SEMINARIE – LAAT MIDDELEEUWS STORTPAKKET EN 17 ^{DE} EEUWSE BEWONING
76479	HUIS DUYVEWAARDT – LAAT-MIDDELEEUWSE BEWONING
76480	'T KEERHOF – LAATMIDDELEEUWS VULLINGSPAKKET, 17 ^E EEUWSE BROUWERIJ, 18 ^E EEUWSE WATERPUT
76496	VERWERIJSTRAAT/SINT-MICHELSTRAAT – LAAT MIDDELEEUWSE BEWONING
76501	KERKPLEIN – 18 ^E EEUWS VLAKGRAF
76709	VRIJ TECHNISCH INSTITUUT – 20 ^{STE} EEUWS AARDEWERK
150428	REGENBEEK 2 – BRONSTIJD GRAFHEUVEL EN VROEGMIDDELEEUWSE BEWONING
162339	IZEGEMSEARDEWEG I – ONBEPAALE SPOREN
211407	IZEGEMSEARDEWEG – PERCEELSGREPPELS
212645	BOTERSTRAAT – 18 ^{DE} EEUWSE KUILEN EN GREPPELS
218379	HET SEMINARIEGOED – 19 ^{DE} EEUWSE HOEVE – PROEFSLEUVEN

3.2 Stratigrafische opbouw

Tijdens de opgraving werden geen referentieprofielen geplaatst. De stratigrafische opbouw wordt besproken aan de hand van het eerder uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek. Het plangebied vertoonde een AC-profiel zonder enige vorm van podzolontwikkeling. Lokaal werd onder de 20 tot 60 cm dikke bouwvoor een overgangshorizont (AC- of A/C-horizont) waargenomen.

De geomorfologische en bodemkundige interpretatie werd gebaseerd op de observaties van de lithologische variabiliteit en op de korrelgrootte en sortering van de zandmatrix. De resultaten van het terreinwerk bevestigden de duidelijke overheersing van lemig zand en/of zware zandleem bovenaan de boorprofielen. In quasi elke boring werd een afwisseling van matig goed tot matig slecht gesorteerd

lemig matig fijn zandig en/of zwaar matig fijn zandig leem geobserveerd, die uiteindelijk abrupt overging in kleiig materiaal (lichte klei, klei, zandige klei of kleiig zand).

De hoogte van het Paleogeen/Neogeen ligt in het plangebied op meer dan 15 m +TAW, terwijl de boringen op 18,90 tot 19,20 m +TAW gelegen zijn. Het kleiig bodemmateriaal dat onderaan elk boorprofiel werd beschreven, maakte deel uit van Tertiair materiaal. De Tertiaire afzettingen werden in het plangebied gekenmerkt door lichtgrijze klei, zandige klei of kleiig zand. Ze werden in zes boringen afgedekt door lemig zandige tot zwaar zandlemige Quartaire eolische afzettingen.

Ter hoogte van boring 2 werd licht humeuze zandige klei op slechts 60 cm diepte gevonden. Hieronder lag een zwaar zandlemig pakket die vanaf 165 cm beneden het maaiveld meer humusrijk werd. Uiteindelijk veranderde deze in donkergrijze humusrijke lemige klei. De interpretatie van deze humusrijke kleiige pakketten was niet geheel duidelijk uit de boorresultaten. Vermoedelijk werden deze pakketten gevormd in een lokaal ondiepe kom of in een verlaten geul.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden ook enkele profielen gezet. Deze vertoonden over het algemeen dezelfde stratigrafie als in de boringen. In het oosten van het plangebied kon er wel nog een Bs-horizont herkend worden. Deze lag buiten de opgegraven zone.

Tijdens de opgraving werden tenslotte ook nog enkele profielen aangelegd. Hierop was veelal een complexere situatie te zien. Profiel 1 werd ter hoogte van een recentere greppel aangelegd. Hier konden verschillende verstoorde lagen in herkend worden.

Profiel 2 werd direct naast deze recente greppel aangelegd. Deze vertoont dezelfde stratigrafie als bij eerdere profielen.

Profiel 3 werd tegen de meest noordelijke wand van de werkput aangelegd. Onder het maaiveld was hier een ophogingspakket aanwezig dat nog op een oudere Ap-horizont lag. Hieronder lag de C-horizont.

Profiel 4 bevond zich aan de rand van de depressie in de zuidoostelijke hoek van de opgegraven zone. Onder de A-horizont bevond zich hier een verbruiningslaag die ook reeds in de proefsleuven werd opgemerkt.

Figuur 21: Profiel 1.1. Het verstoorde pakket is duidelijk aanwezig.

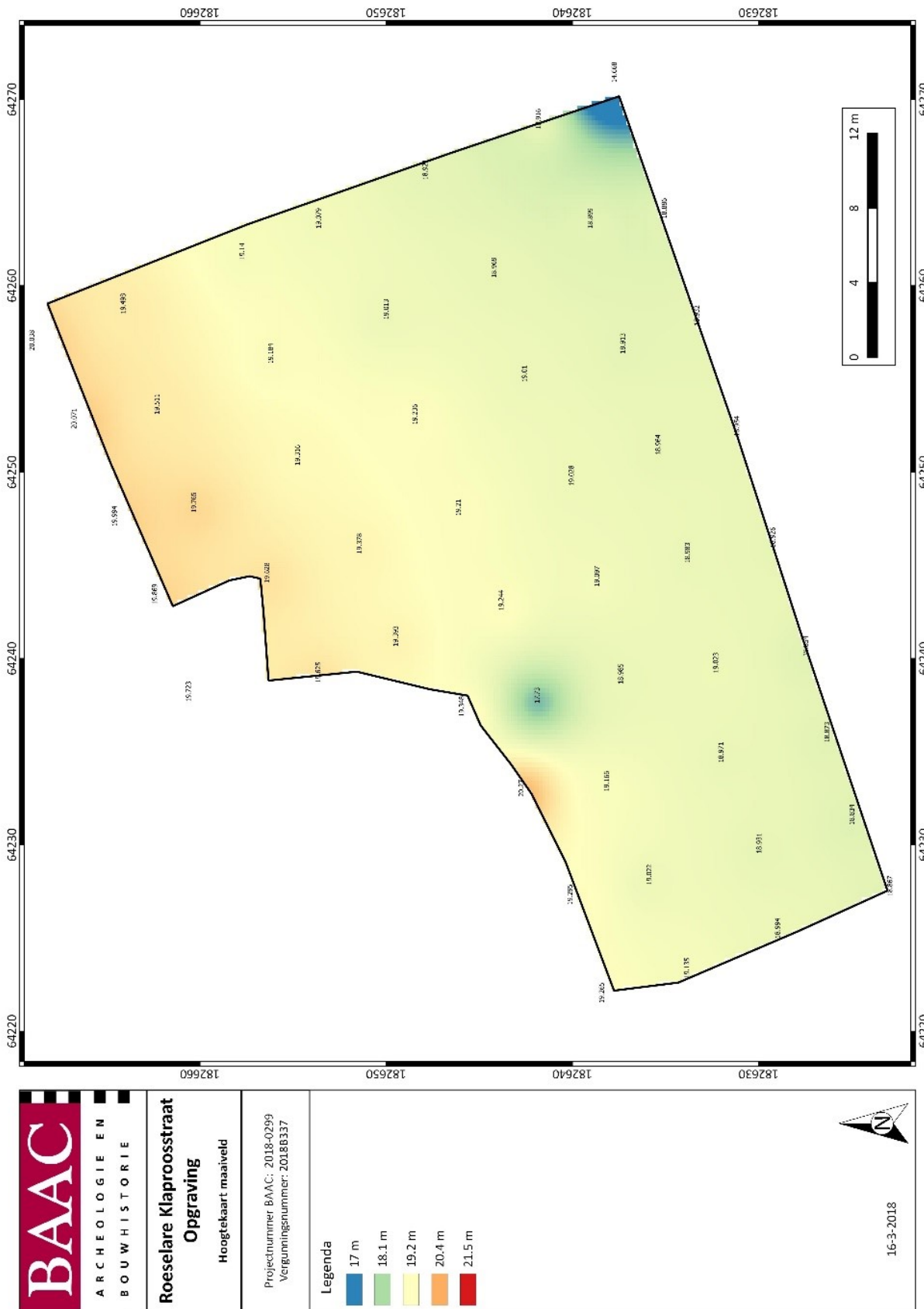
3.3 Beschrijving archeologische site (adhv sporenbestand of vondstenspreiding)

3.3.1 Opbouw van de archeologische site

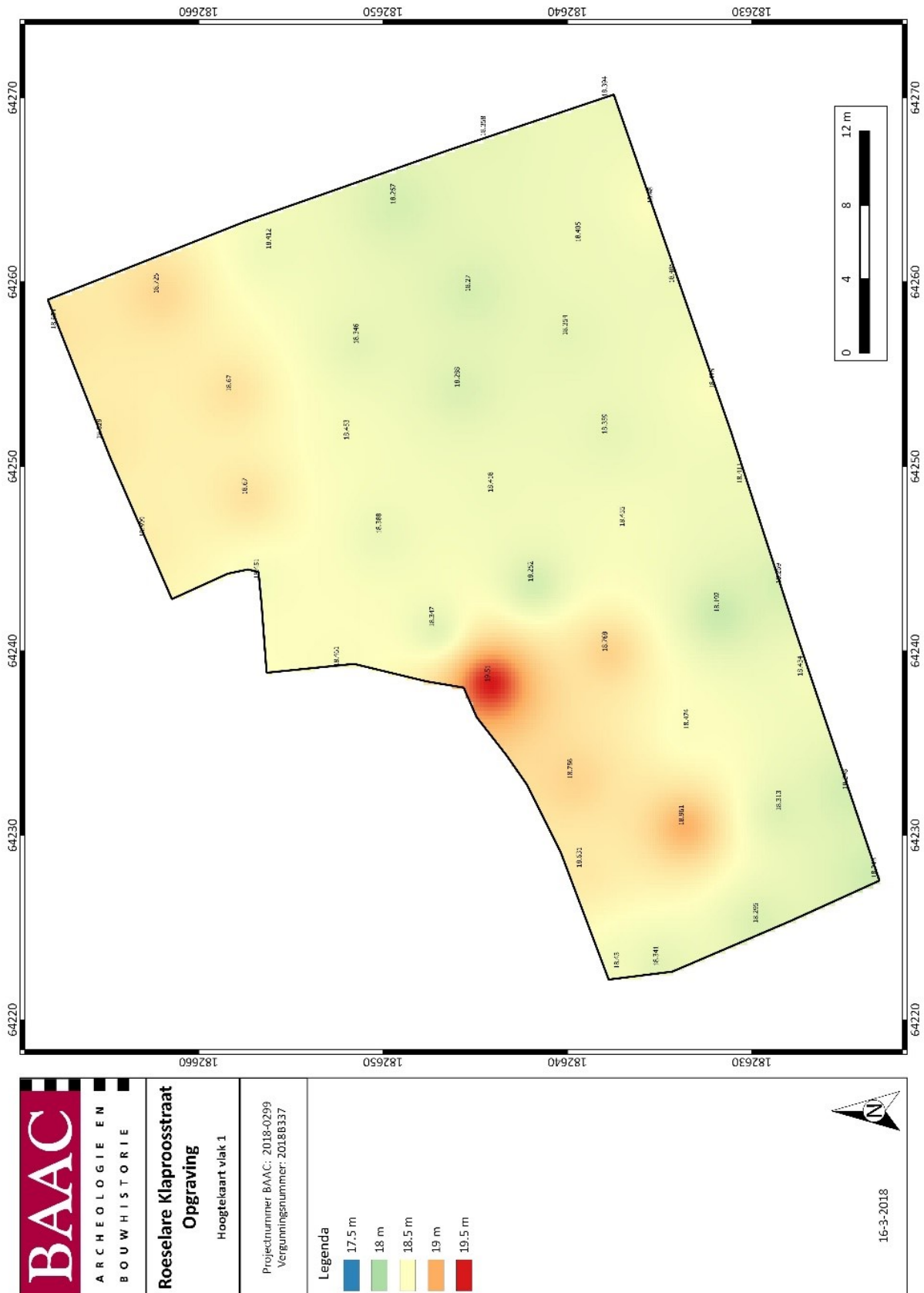
Het eerste vlak waarop archeologische sporen zichtbaar waren bevond zich tussen 18,24 m + TAW en 18,80 m + TAW. Hiermee lag het tussen 50 en 90 cm onder het maaiveld.

Tijdens het couperen bleek dat er zich onder S1.021 ook nog sporen bevonden. Hierop werd een tweede vlak aangelegd. Het tweede vlak bevond zich in de oostelijke helft van het plangebied vanaf S1.021 tot en met de depressie. Dit tweede vlak bevond zich op een diepte tussen 18,13 m + TAW en 18,57 m + TAW.

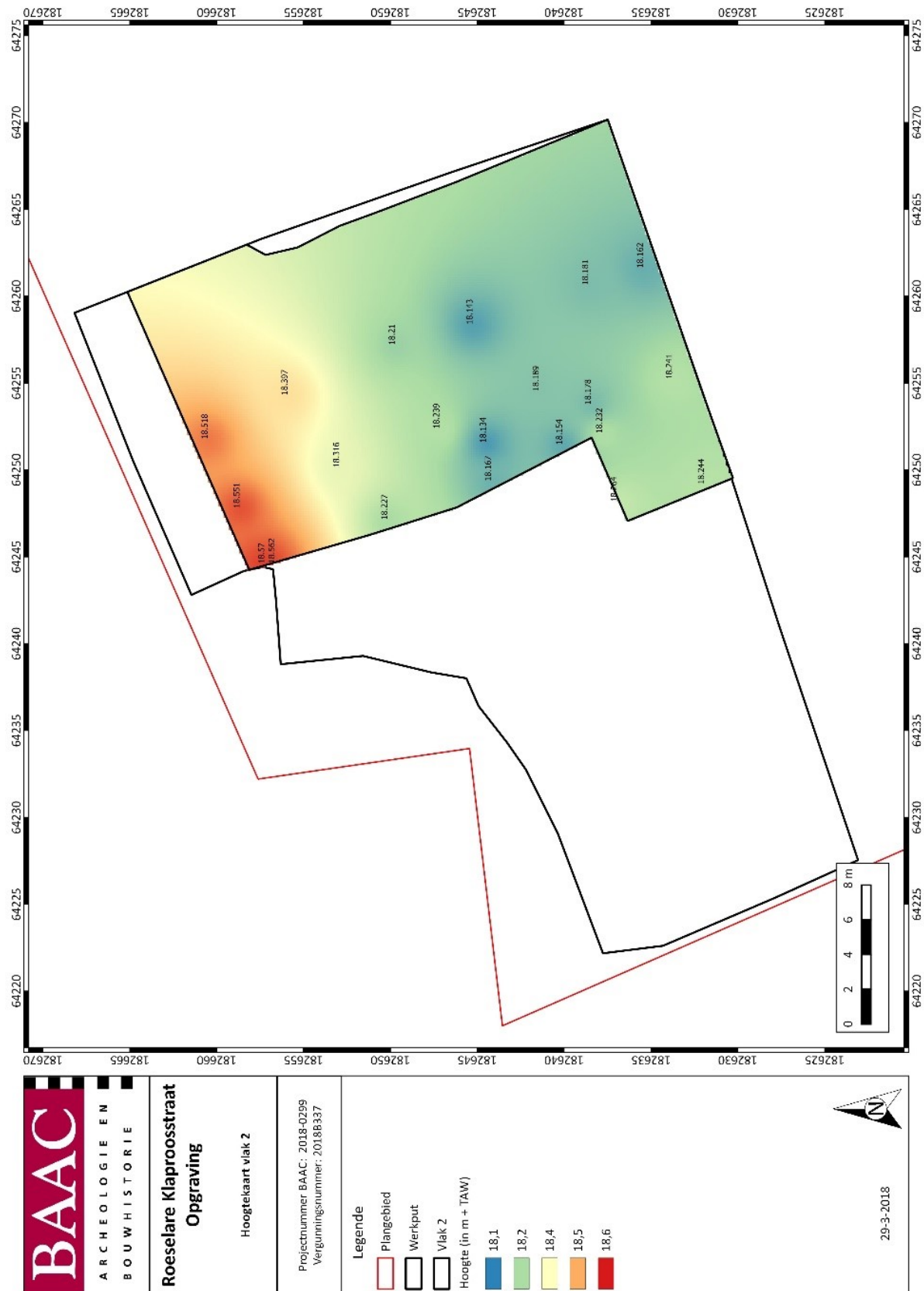
Onder de greppel S1.061 werd nog een spoor aangetroffen. Hierop werd lokaal nog een derde vlak aangelegd. Dit vlak had slechts een beperkte grootte en bevond zich op een hoogte van 18,21 m + TAW.

Figuur 22: Maaiveldhoogtes

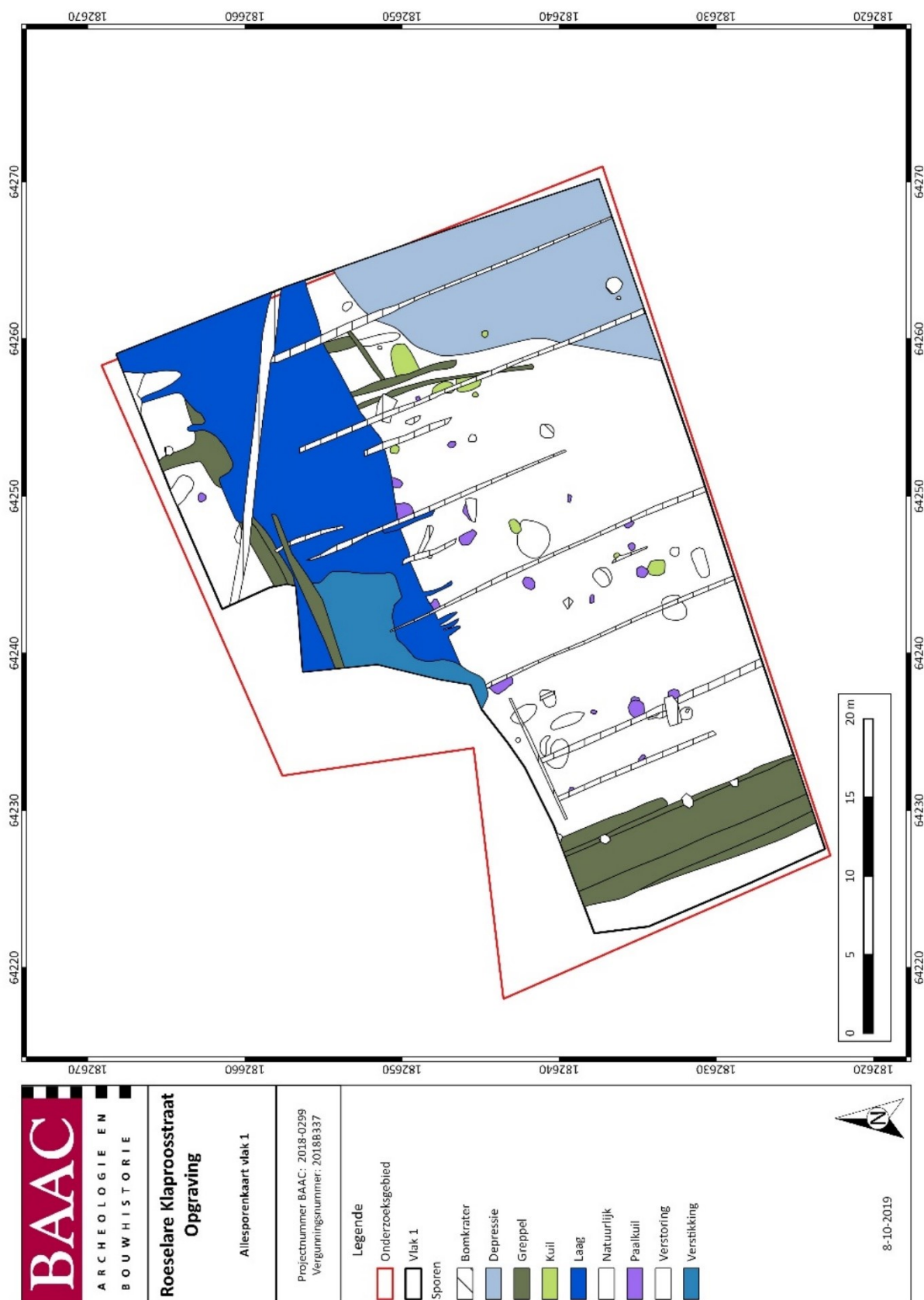

Figuur 23: Vlakhoogtes vlak 1

Figuur 24: Vlakhoogtes vlak 2

3.3.2 Analyse archeologische structuren (archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen)

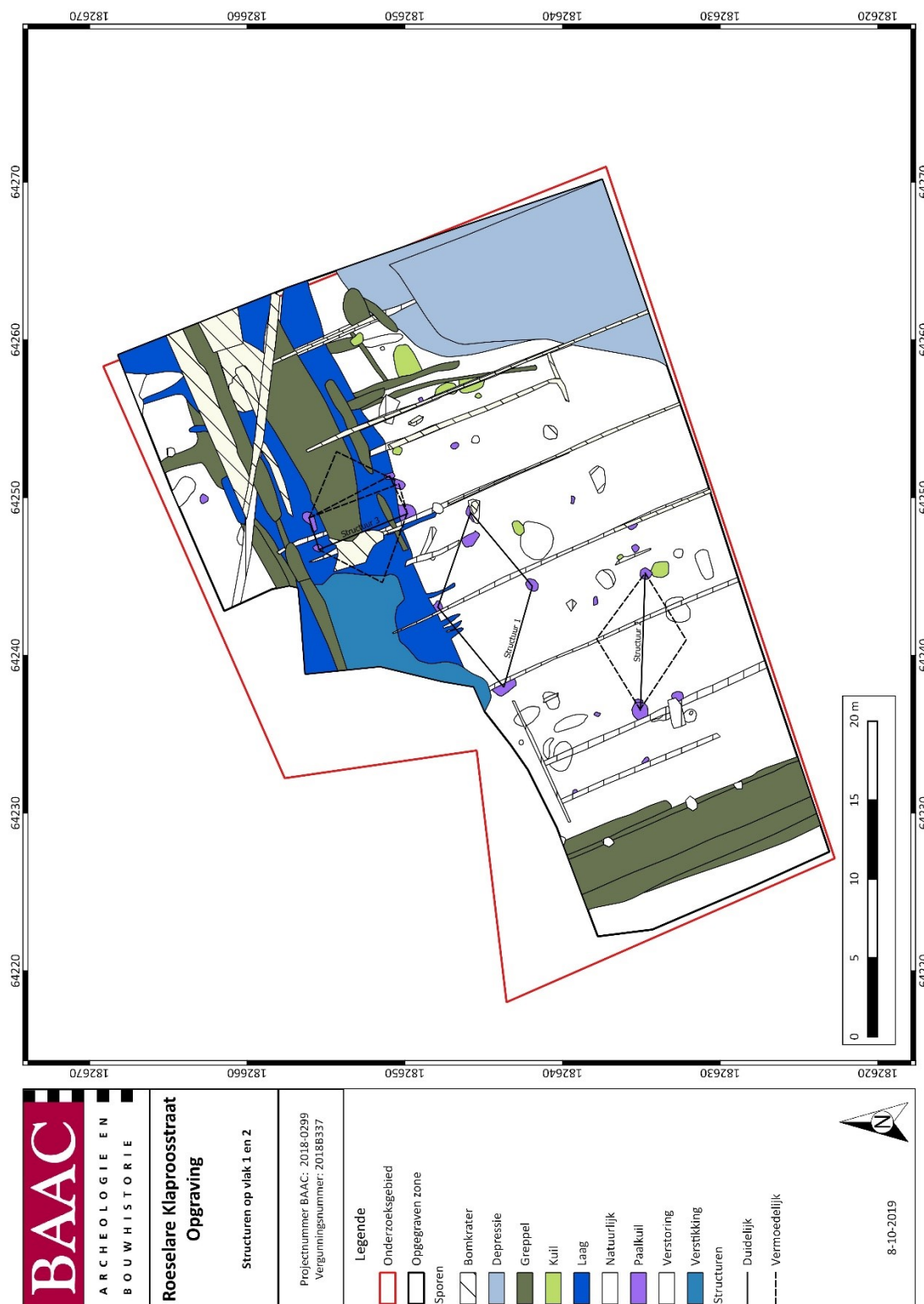

Plan 5: Allesporenkaart van Vlak 1 (1:1, digitaal, 30032018)

Figuur 25: Allesporenkaart van Vlak 2 (1:1, digitaal, 29032018)

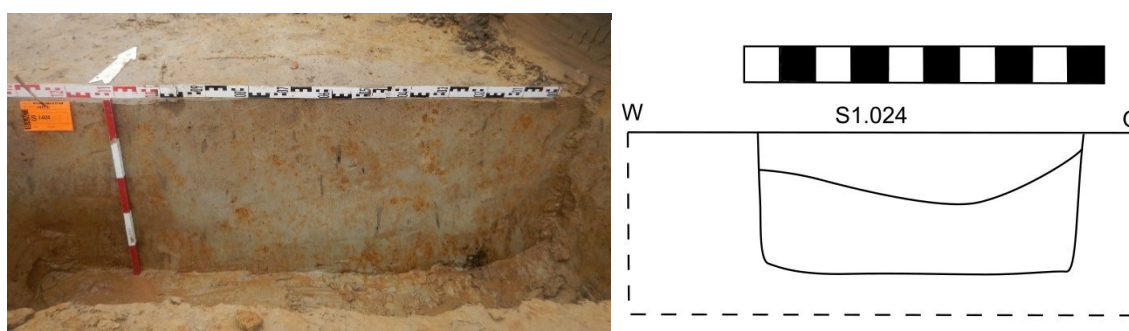
De opgraving te Roeselare Klapproosstraat heeft zoals verwacht bewoningssporen opgeleverd uit de Romeinse periode. Er zijn voornamelijk kuilen en paalkuilen aangetroffen, naast enkele greppels. De paalkuilen zijn toe te wijzen aan minimaal twee te onderscheiden structuren. De greppels betreffen voornamelijk recente perceelsgreppels, die nog te zien zijn op oude kadasterkaarten. In het zuidoosten was ook een grote depressie aangetroffen.

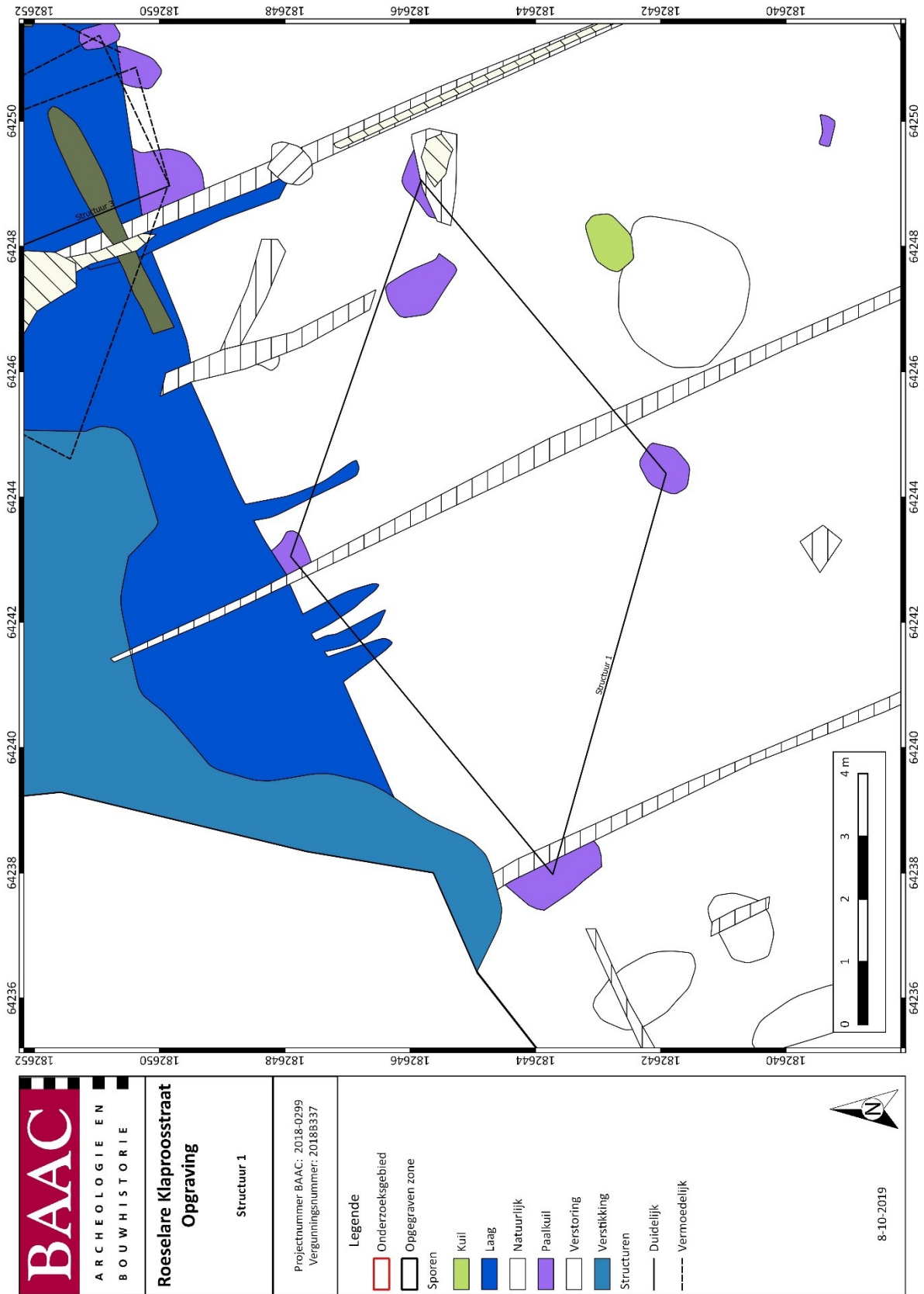
Figuur 26: Allesporenkaart met aanduiding structuren (1:1, digitaal, 27092019)

Structuur 1

Deze structuur werd reeds in de proefsleuven aangetroffen. Ze wordt gevormd door S1.015, S1.016, S1.022 en S1.024. Het gaat om een Romeinse kruisplattegrond waarvan nog vier paalkuilen bewaard zijn. De kopse palen zijn nog tot een diepte van ongeveer 20 tot 30 cm bewaard. De zijse palen waren beide nog zichtbaar in het vlak maar waren zeer ondiep bewaard. Deze werden vermoedelijk weggeschaafd. Dit doet vermoeden dat het terrein deels afgetopt of geërodeerd is. Een deel hiervan is mogelijk door de eerdere aanleg van een kijkvenster boven S1.016 waardoor het reeds deels beschadigd was. Tijdens de proefsleuven lag het spoor op een gemiddelde hoogte van 18,46 m + TAW. Tijdens de opgraving lag het spoor op een gemiddelde hoogte van 18,40 m + TAW. Dit betekent dat er bij de aanleg van het vlak nog 6 cm van het spoor verstoord werd. De plattegrond meet 11 bij 6 meter. Enkel de dragende structuur van de plattegrond werd aangetroffen. De plattegrond is NOO-ZWW georiënteerd.

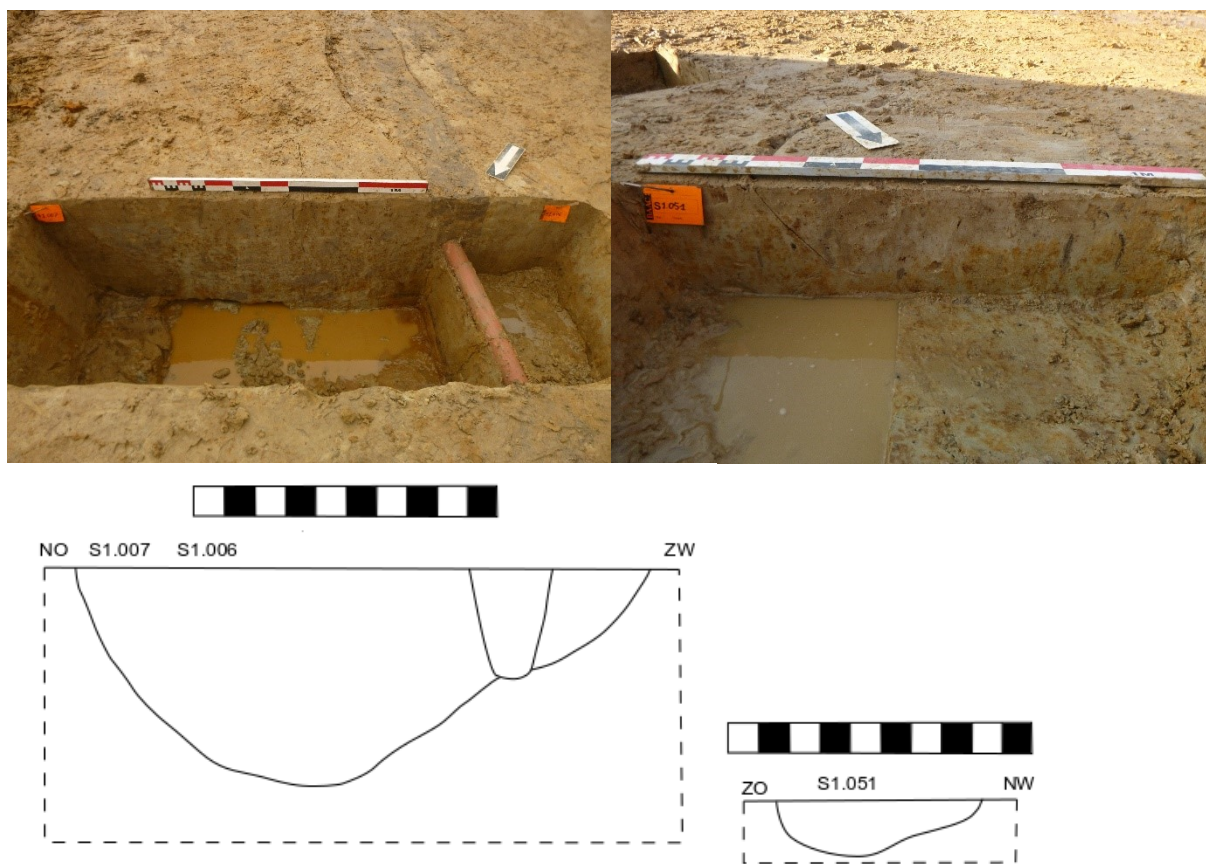
Figuur 27: Coupefoto en tekening van S1.024

Figuur 28: Structuur 1 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 29032018)

Structuur 2

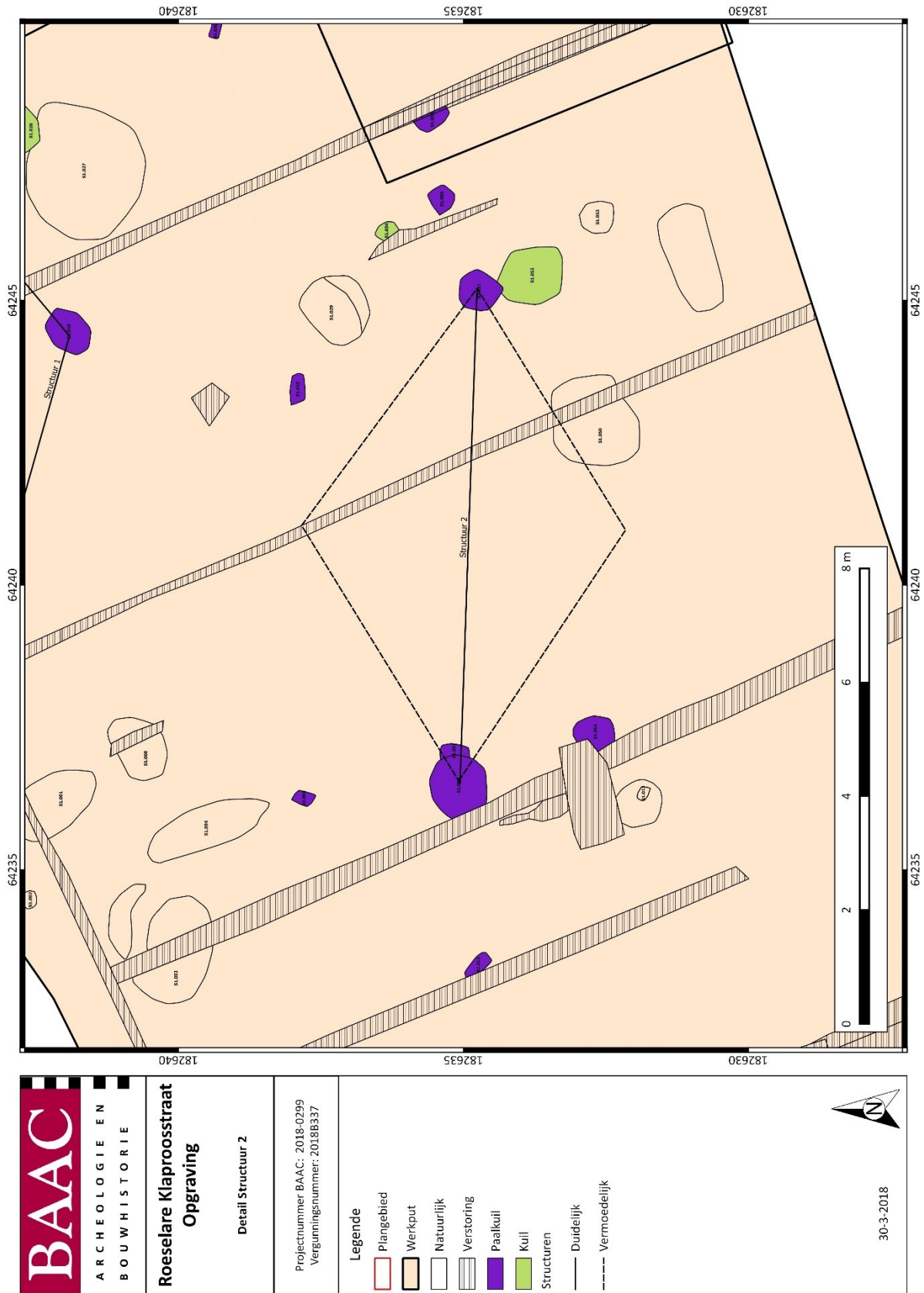
Structuur 2 bestaat uit S1.006 en S1.051. Vermoedelijk gaat het hier om een kruisplattengrond waarbij de zijpalen verloren zijn gegaan. Het zou dan om een gelijkaardige structuur gaan als structuur 1, waarbij de zijpalen overigens ook zeer ondiep bewaard waren. Van de bewaarde nokpalen is S1.006 dieper bewaard dan S1.051. De vulling van beide sporen is gelijkaardig en ook in de coupe zijn ze gelijkend op elkaar. De lengte van het gebouw zou ongeveer 11 m bedragen en is NOO-ZWW georiënteerd. Dergelijke plattengronden, waarbij enkel twee diepere nokpalen zijn bewaard gebleven, worden wel meer teruggevonden. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden te Gent-Hogeweg, Evergem-Koolstraat, Evergem-Molenhoek en Sint-Denijs-Westrem.³¹ Anderzijds zou het ook een plattengrond van het type De Clercq IIA³² kunnen zijn. Dit type bestaat uit twee nokpalen waarbij er in elke korte zijde een nokpaal aanwezig is. Het zijn overwegend kleinere constructies die een lengte tot 10 m hebben.

Figuur 29: Coupefoto's en -tekeningen van structuur 2

³¹ DYSELINCK, 2013; DE LOGI en et al., 2009; SCHYNKEL en URMEL, 2008; HOORNE, 2010

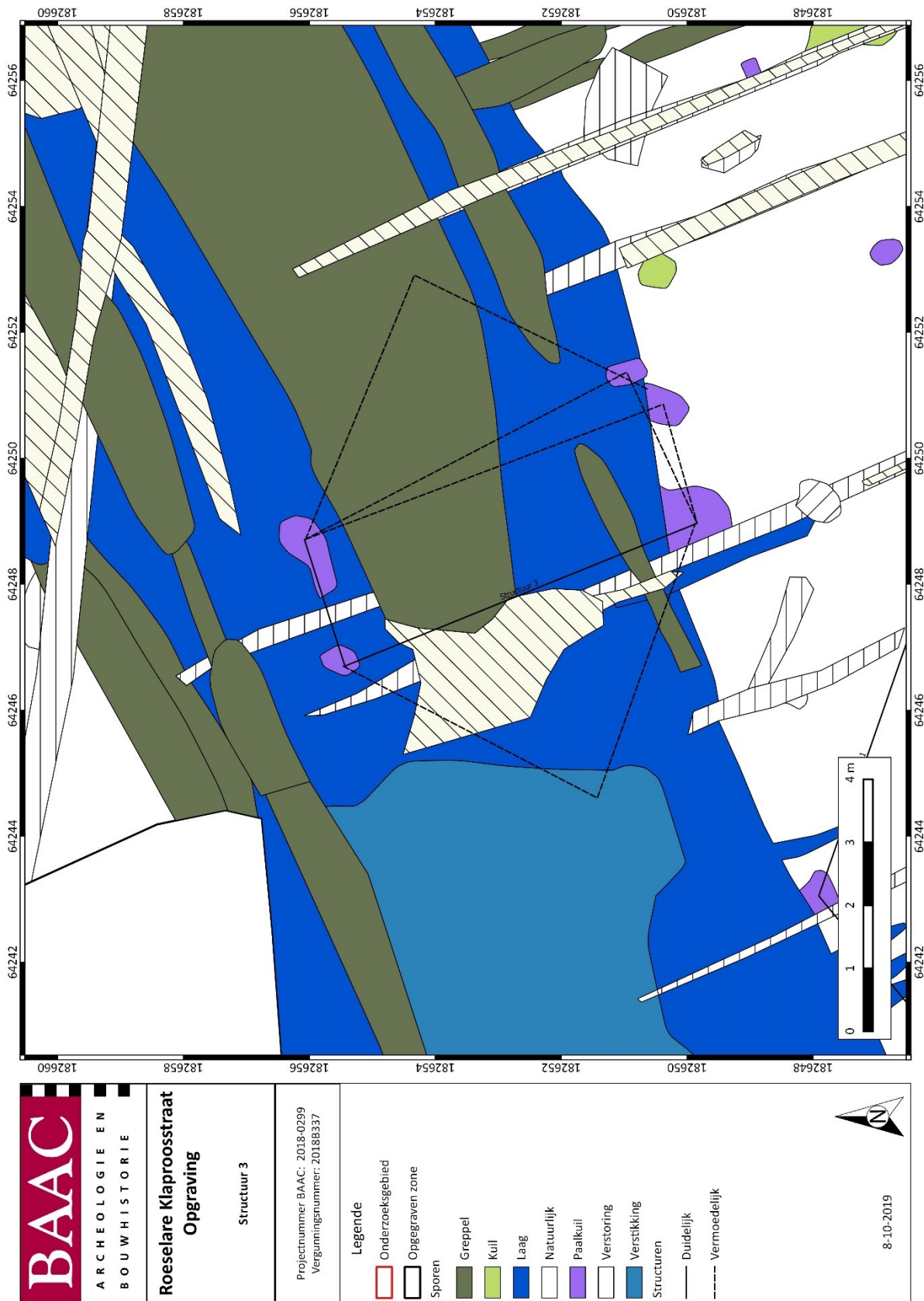
³² DE CLERCQ, 2009

Figuur 30: Structuur 2 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 30032018)

Structuur 3

Structuur 3 bestaat minstens uit S1.032, S1.059 en S1.060. Daarnaast is S1.031 of S1.063 ook een deel van deze structuur. S1.031 werd als natuurlijk geïnterpreteerd maar mogelijk was enkel een onderkant bewaard. Deze structuur is minder duidelijk dan de andere. Vermoedelijk zijn de aangetroffen paalkuilen deel van de zijwand waarbij het om een gebouw gaat met een breedte van 6 meter en een travee van 2 tot 2,3 meter. De nokpalen, die normaal het zwaarst gefundeerd moeten zijn, werden hier niet teruggevonden. De oostelijke nokpaal zou in dit geval verloren gegaan zijn bij de aanleg van een recentere perceelsgreppel (S1.061). De westelijke nokpaal zou niet meer te herkennen zijn door de verstikking van de bodem door de aanwezigheid van een grondstock.

Figuur 31: Structuur 3 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 30032018)

Greppels

De greppels zijn aan de ene kant ondiepe oudere greppels met diverse oriëntatie die zich voornamelijk tot het oosten van het plangebied beperken, en anderzijds grotere diepe greppels die nog zichtbaar zijn op oude kadasterkaarten.

De oudere greppels (S1.037, S1.038 en S1.039) zijn mogelijk in verband te brengen met de Romeinse plattegrond, waarbij het m een eventuele erfafbakening zou gaan, maar dit is niet met zekerheid te zeggen aangezien de greppels niet gedateerd konden worden.

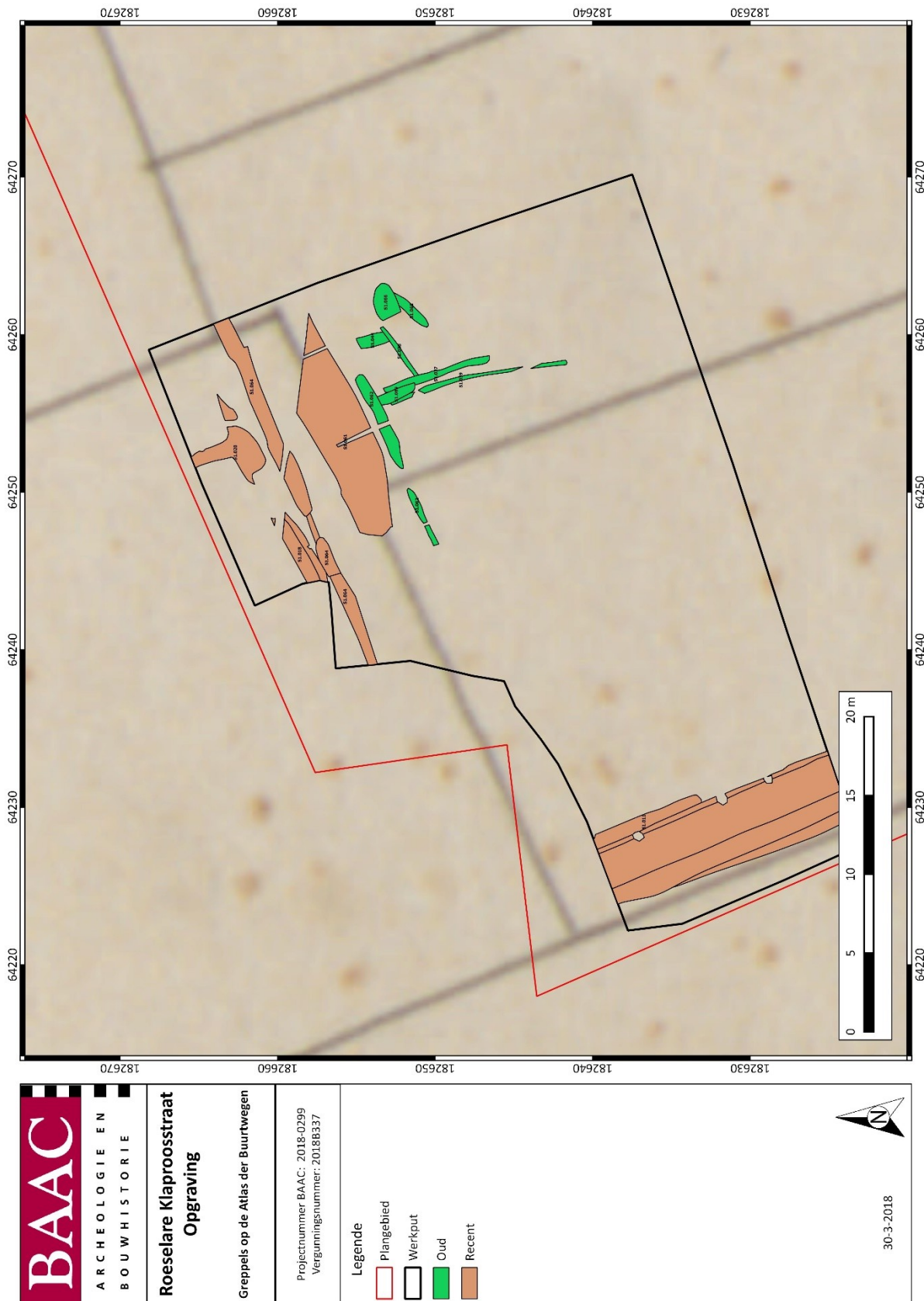

Figuur 32: Coupefoto's van enkele ondiepere greppels

De jongere hebben over het algemeen een donkere vulling en zijn ook een pak dieper bewaard. Deze zijn meestal nog zichtbaar op oude kadasterkaarten, alhoewel ze niet steeds overeenkomen. In deze gevallen gaat het meestal om greppels die in het verlengde liggen van gestopte percelleringen. Dit kan oftewel te wijten zijn aan fouten in de georeferentie van de oude kadasterkaarten, oftewel gaat het om oudere voorlopers/jongere opvolgers van de vastgelegde percellering.

Figuur 33: Coupefoto's van S1.011 en S1.061 (jongere greppels)

Figuur 34: Greppels op de Atlas der Buurtwegen

Depressie

Binnen een groot deel van de zuidoostelijke hoek van het terrein bevond zich een depressie. Deze werd reeds deels aangetroffen binnen de proefsleuven (S3.002 uit de proefsleuven) maar werd deze als een greppel geïnterpreteerd. Tijdens de proefsleuven werd in dit spoor zowel Romeins als middeleeuws materiaal aangetroffen. Het is echter niet geweten hoe dit materiaal hier precies terecht kwam. Vermoedelijk gaat het om materiaal dat door erosie naar beneden gevoerd werd vanaf de nederzetting die op de top van de helling ligt. De depressie heeft een minimale omvang van 12 bij 18 meter, maar de exacte afmeting kon niet achterhaald worden.

Andere

Ten noorden van structuur 1 was een grote blauwe vlek aanwezig. Op deze locatie waren eerder bomen aanwezig en bevond zich ook een puinhoop. De blauwe vlek is dus vermoedelijk veroorzaakt door verstikking van de grond. Aangezien dit de zichtbaarheid op het vlak sterk verminderde, is het mogelijk dat eventueel aanwezige sporen in deze zone niet opgemerkt werden.

Figuur 35: De verstikking in het noordwesten van de opgravingszone.

3.3.3 Analyse vondstspreading, activiteitenzones en archeologische structuren

Vondstspreading

Het vondstmateriaal werd verspreid over de volledige site aangetroffen. In de meeste gevallen gaat het slechts over één fragment per spoor. Het vondstmateriaal werd niet binnen structuren aangetroffen.

Archeologische structuren en activiteitenzones

Binnen het plangebied werden in totaal drie structuren afgebakend. Het gaat hierbij vermoedelijk om een woonerf, aangezien er zeker twee hoofdgebouwen aanwezig waren.

Door de beperkte hoeveelheid vondstmateriaal kunnen de structuren enkel gedateerd worden op basis van hun vorm. Hieruit kunnen we afleiden dat het gaat om minstens twee Romeinse kruisplattegronden. Twee van de structuren kunnen mogelijk ook nog verder gedateerd worden door middel van koolstofdateringen.

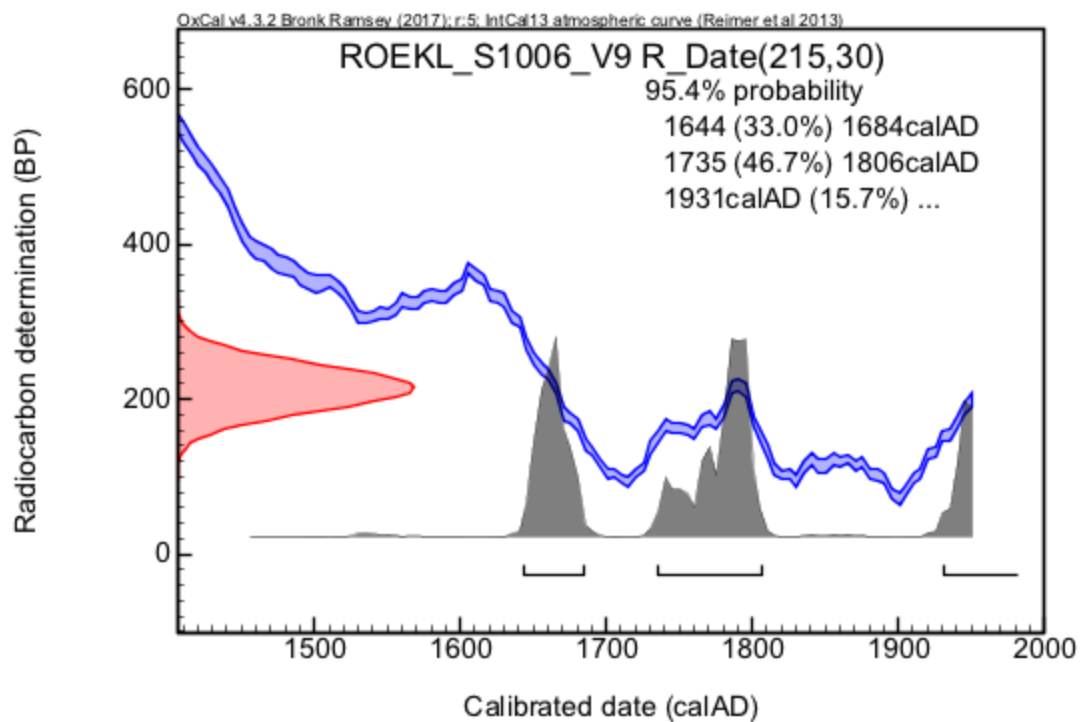
3.4 Culturele en natuurwetenschappelijke vondsten

Er worden geen culturele vondsten geanalyseerd aangezien deze te klein en verweerd zijn om betrouwbare en nauwkeurige informatie uit te halen (Zie 2.2.1).

Er worden ook twee koolstofdateringen uitgevoerd (op S1006 en S1030) maar deze leverden beiden recente dateringen op. S1006 werd met 95,6 % zekerheid gedateerd tussen 1644 en 1684 n.C., tussen 1735 en 1806 n.C., of in 1931 n.C. (Figuur 36). S1030 werd na 1950 gedateerd. Beiden waren wel duidelijk oudere sporen.

Bij S1006 liep een drainage door het spoor. Het spoor was groot genoeg dat er een monster genomen kon worden waar de drainage niet liep, maar het is mogelijk dat er recentere grond door middel van bioturbatie doorheen het spoor verspreid is. (Figuur 37)

Bij S1030 was geen drainage te zien, maar deze ligt wel in een lijn van een drainage. Het is dus mogelijk dat er wel een drainage door het spoor ging maar dat deze bij het aanleggen van het vlak weggegraven werd. Het is dan ook mogelijk dat er recentere grond door middel van bioturbatie doorheen het spoor verspreid is.

Figuur 36: Gekalibreerde tabel van het monster uit S1006.

Figuur 37: S1006/1007 in coupe. De drainagebuis is duidelijk te zien.

3.5 Datering en interpretatie archeologische site

Gezien het ontbreken van daterend materiaal in de structuren en de koolstofdateringen die recente dateringen aan het licht brachten is het moeilijk om de site te dateren. De datering gebeurt dan ook enkel op basis van de plattegronden.

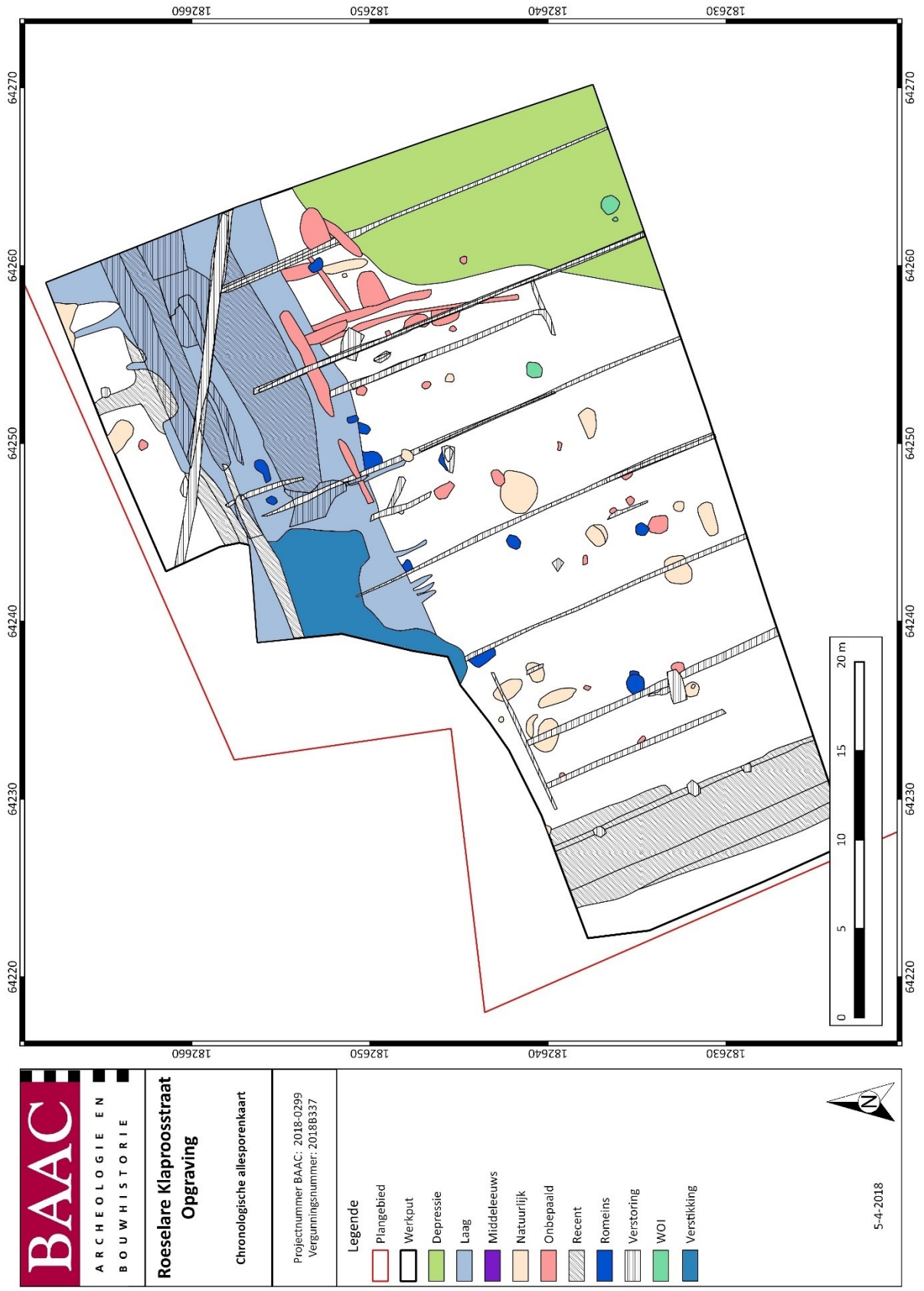
Structuur 1 en 2 zijn beiden van het type IIB. Structuur 3 werd geïnterpreteerd als een mogelijke structuur van het type IIC. Deze zijn allen te dateren vanaf de Flavische periode (70 n.C.) tot het midden en de late tweede eeuw.³³

De site is hierdoor te dateren in de Midden-Romeinse periode. Mogelijk gaat het om een rurale nederzetting maar dit is niet met zekerheid te zeggen. Het is ook niet met zekerheid te zeggen of de gebouwen gelijktijdig waren, of dat het om verschillende, al dan niet opeenvolgende, bewoningsfasen ging.

Het was ook niet mogelijk om de exacte functie van de gebouwen te achterhalen. De aangetroffen plattegronden konden zowel gebruikt zijn als woningen, maar het konden evengoed stallen geweest zijn of een combinatie.

De link met de depressie die werd aangetroffen is ook niet te achterhalen. In de depressie werd zowel Romeins als middeleeuws aardewerk aangetroffen, dus het is zeker mogelijk dat deze in de Romeinse periode gebruikt werd als drinkpoel. Er is vermoedelijk ook een redelijke aftopping gebeurd op het terrein als gevolg van ploegen en erosie. Het materiaal dat in de depressie werd aangetroffen kan dus evengoed afgespoeld materiaal zijn.

³³ DE CLERCQ 2009

Figuur 38: Chronologische allesporenkaart

3.6 Synthese kennis archeologische site

3.6.1 Interpretatie

Binnen het plangebied werden drie Romeinse structuren aangetroffen die duidelijk wijzen op een aanwezigheid in de Midden-Romeinse periode. De exacte omvang en functie kon echter niet achterhaald worden door de beperkte opgravingszone en het ontbreken van absolute dateringen. Het was dan ook niet mogelijk om vast te stellen of de aangetroffen gebouwplattegronden gelijktijdig waren of gefaseerd voorkwamen. Het was ook niet mogelijk om eenduidig aan te tonen of het om hoofdgebouwen ging, of eerder om bijgebouwen. De meest aannemelijke functie is die van een rurale nederzetting waarbij de aangetroffen depressie mogelijk dienst deed als drinkpoel.

3.6.2 Confrontatie eerdere resultaten

De resultaten van de opgraving liggen binnen de verwachtingen van het proefsleuvenonderzoek. Er konden niet direct bijgebouwen herkend worden rond de kruisplattegrond uit het proefsleuvenonderzoek, maar er werden wel nog twee extra gebouwplattegronden aangetroffen. Het ontbreken van bijgebouwen is mogelijk te wijten aan de eerder vermelde aftopping, die vermoedelijk een grotere impact heeft gehad dan verwacht.

3.6.3 Verwachting

Tijdens de opgraving werd slechts een deel van een nederzetting aangetroffen. Deze nederzetting strekt zich vermoedelijk uit in noordwestelijke richting waar het terrein hoger gelegen is. Mogelijk bevinden er zich nog hoofd- en/of bijgebouwen. Uiteraard moet er hierbij nog rekening gehouden worden dat ook hier eventueel aanwezige archeologische structuren afgetopt kunnen zijn.

3.6.4 Belang en betekenis in gekend archeologisch kader

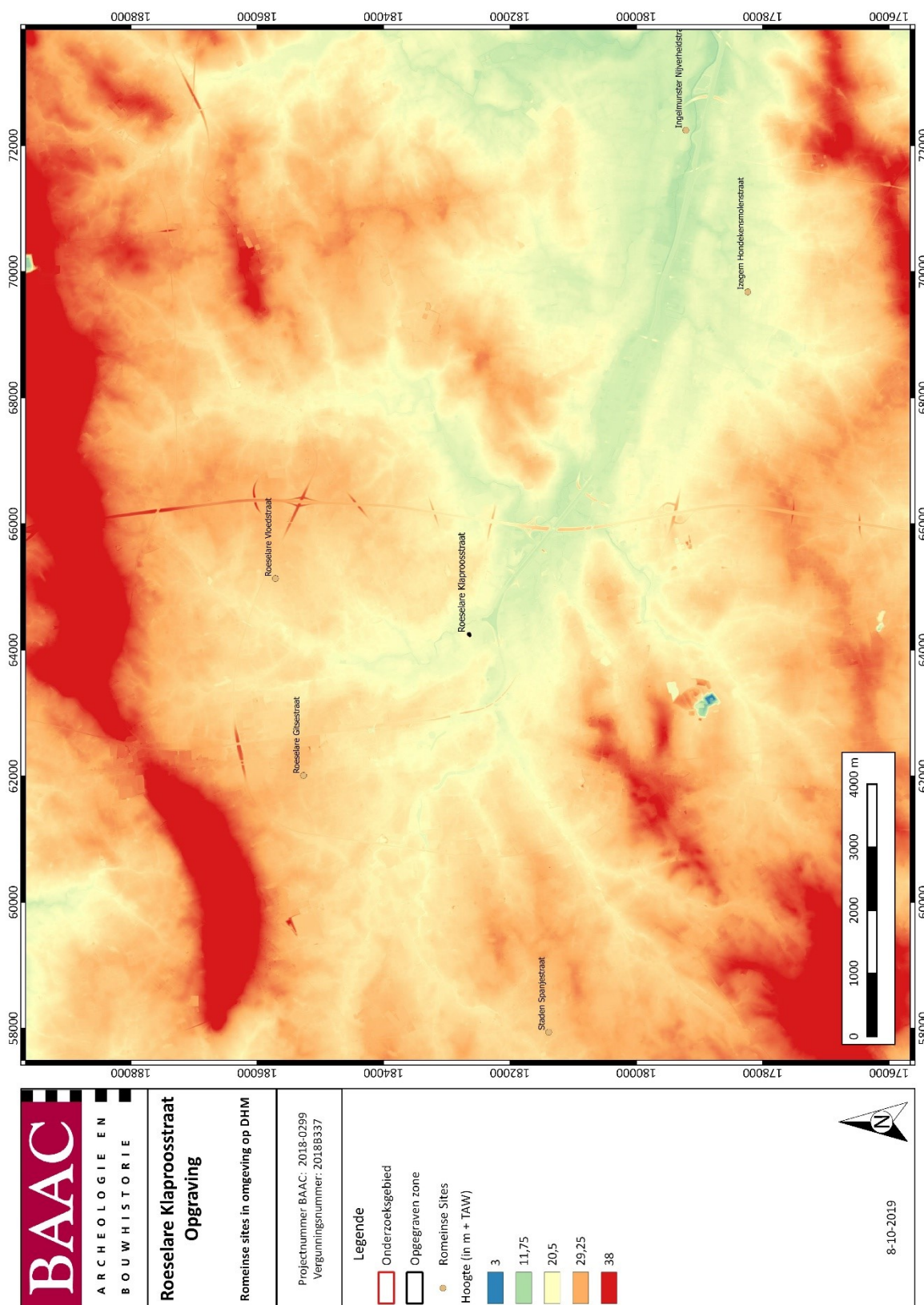
In de gemeente Roeselare en in de naburige gemeentes werden reeds meerdere Romeinse plattegronden en andere sites aangetroffen. De meeste hiervan werden aangetroffen binnen opgravingen, alhoewel er enkele zijn die nog niet opgegraven zijn, doordat ze recent aangetroffen zijn binnen proefsleuvenonderzoek. Aangezien de Romeinse periode relatief lang is, zijn deze echter niet allemaal in dezelfde periode als de aangetroffen site te dateren.

De enige aangetroffen site die gelijktijdig lijkt te zijn, is Izegem Hondekensmolenstraat. Daar werd eveneens een plattegrond van het type IIB aangetroffen. Deze site bevond zich op zo'n zeven kilometer van het plangebied.

Deze sites tonen de continuïteit van de Romeinse bewoning in de regio rond Roeselare. In deze regio werden namelijk reeds nederzettingen uit de gehele Romeinse periode aangetroffen (Izegem-Hondekensmolenstraat, Staden-Spanjestraat, Ingelmunster-Nijverheidstraat, Roeselare-Vloedstraat, Roeselare-Wagenbrugstraat, Roeselare-Gitsestraat)³⁴.

³⁴ CAI 2019; schriftelijke communicatie Willem Hantson (RADAR)

Van deze sites ligt enkel Izegem-Hondekensmolenstraat op een gelijkaardige locatie aan de rand van de Mandelvallei. Het is echter niet mogelijk om een duidelijke parallellen of verschillen te herkennen in de functie.

Figuur 39: De gekende Romeinse sites in de omgeving van het plangebied op de DHM

3.7 Beantwoording onderzoeksvragen- en doelen

Landschappelijk kader:

- Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?

Naar het noordwesten toe loopt het terrein licht omhoog naar een zandige opduiking. Naar het zuiden loopt het terrein af richting de Mandel. Gezien de aftopping die heeft plaatsgevonden op het terrein was het wel niet mogelijk om te achterhalen hoe prominent dit hoogteverschil was in de Romeinse periode.

- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?

De site bevond zich tussen de 20 en 60 cm onder het maaiveld op een hoogte tussen 18,24 m + TAW en 19,50 m + TAW. De exacte ruimtelijke omvang kan niet achterhaald worden aangezien de site vermoedelijk nog verder loopt buiten het plangebied.

- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de verschillende elementen van de vindplaats?

De noordwestelijke hoek van het plangebied bevond zich hoger dan de rest van het plangebied. Hier werd ook de bewoning aangetroffen. Vermoedelijk werd bewust gekozen om op een hogere, drogere locatie te wonen.

- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?

Het voorkomen van een AC-profiel doet vermoeden dat het terrein afgetopt is. Dit is vermoedelijk grotendeels door antropogene factoren (ploegen) maar kan, gezien de helling, ook deels door erosieprocessen veroorzaakt zijn.

- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het plangebied en welke paleolandschappelijke processen zijn van invloed geweest op de menselijke activiteiten voor, tijdens en na de verschillende vastgestelde fasen van gebruik?

De site bevindt zich op een kleine zandige opduiking aan de grens van de Mandelvallei. Deze locatie zal zeker een aantrekkingskracht gehad hebben voor bewoning.

- Welke verandering traden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?

Het was niet mogelijk om hier uitspraken over te doen.

- Hoe past de vindplaats binnen het regionale landschap uit deze specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode of wijzen de resultaten op een specifieke functie of specifieke omstandigheden binnen de nederzetting?

In de regio zijn zowel sites gekend die een gelijkaardige ligging hebben langs een waterweg (Izegem Hondekensmolenstraat en Ingelmunster Nijverheidstraat)³⁵ als sites die eerder op hoger gelegen delen liggen (Roeselare Vloedstraat, Roeselare Gitsestraat en Staden Spanjestraat)³⁶. Het is niet mogelijk om hier specifieke functies of omstandigheden uit af te leiden.

- Hoe passen de mogelijke vindplaatsen binnen het regionale landschap uit die specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode en welke verschillen bestaan er?

Op basis van het aangetroffen vondstmateriaal en de aangetroffen structuren is het niet mogelijk om duidelijke gelijkenissen of verschillen aan te tonen.

Nederzetting:

- Wat is de omvang en de begrenzing van de nederzetting?

Het was niet mogelijk om de volledige omvang en begrenzing van de nederzetting te bepalen. Vermoedelijk strekt deze zich verder uit in noordwestelijke richting.

- Wat is de aard van de vindplaats?

Het gaat vermoedelijk om een rurale nederzetting.

- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?

Op basis van de gebouwplattegronden kan de vindplaats in de Midden-Romeinse periode gedateerd worden. Door het gebrek aan duidelijk dateerbaar vondstmateriaal en positieve koolstofdateringen was het echter niet mogelijk om deze datering te verfijnen. Het was ook niet mogelijk om een fasering te herkennen tussen de aangetroffen gebouwen.

- Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen?

Het is niet mogelijk om uitspraken te doen over de ruimtelijke inrichting van de nederzetting aangezien er slechts een beperkt deel van de nederzetting binnen het plangebied lag.

- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

Er konden drie mogelijke gebouwplattegronden herkend worden: twee plattegronden van het type IIB en één van het type IIC. Beide types worden gedateerd in de Romeinse periode, vanaf de Flavische periode tot de late tweede eeuw. Het gaat hierbij om éénschepige gebouwen met een kruisvormig verspreide krachtenverdeling. Het verschil tussen IIB en IIC beperkt zich tot het aantal traveeën dat het huis bevat. Bij IIB gaat het om twee traveeën, bij IIC zijn er drie traveeën aanwezig.³⁷ Er konden geen herstelfasen herkend worden en er waren geen aanwijzingen voor een interne organisatie.

³⁵ CAI 2019

³⁶ CAI 2019

³⁷ DE CLERCQ 2009

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?

Er werd zowel aardewerk, bouwceramiek, glas, metaal en verbrande leem gevonden. Het gaat steeds om een beperkte hoeveelheid materiaal dat sterk gefragmenteerd was.

- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Het vondstmateriaal was te beperkt en gefragmenteerd om uitspraken te doen over de typologische ontwikkeling.

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstmateriaal?

Er worden geen toekomstige onderzoeken geadviseerd.

- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?

Er dienen geen conserveringsmaatregelen te worden genomen.

- Strekt de site zich nog uit naar aanpalende percelen?

De site strekt zich vermoedelijk nog uit naar het noordwesten.

3.8 Samenvatting

Naar aanleiding van een verkaveling werd een archeologische opgraving uitgevoerd aan de Klaproosstraat te Roeselare.

Tijdens dit onderzoek, dat uitgevoerd werd tussen 12 en 14 maart 2018, werden verschillende structuren aangetroffen die in de Midden-Romeinse periode geplaatst kunnen worden. Doordat er amper vondstmateriaal werd aangetroffen en doordat de geanalyseerde koolstofstalen gecontamineerd waren, was het niet mogelijk om deze datering te verfijnen.

De site kon niet in zijn geheel worden opgegraven. Vermoedelijk loopt deze nog verder naar het noordwesten, buiten het onderzoeksgebied. Hierdoor is het ook niet mogelijk om duidelijke verschillen of gelijkenissen aan te tonen met de gekende Romeinse sites in de omgeving.

4 Bijlagen

4.1 Fotolijst

4.2 Sporenlijst

4.3 Vondstenlijst

4.4 Resultaten natuurwetenschappelijke analyses (ruwe data)

4.5 Lijst met figuren

Figuur 1: Weergave geplande ingreep (plot door BAAC) op orthofoto (1:2500; digitaal; 03042018)	8
Figuur 2: In de noordwestelijke hoek werd zo dicht mogelijk tegen de omheining aan gewerkt.	13
Figuur 3: Detail van het plangebied op de topografische kaart (1:10.000; digitaal; 28032018).....	20
Figuur 4: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) (1:25.000; digitaal; 28032018)	22
Figuur 5: Detail van het plangebied op de DHM met aanduiding van de hoogteprofielen (1:25.000; digitaal; 28032018)	23
Figuur 6: Hoogteprofielen binnen het plangebied.....	24
Figuur 7: Plangebied op de Bodemkaart van Vlaanderen (1:6000; digitaal; 28032018)	25
Figuur 8: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (1:20.000; digitaal; 28032018)	27
Figuur 9: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:200.000 (1:200.000; digitaal; 28032018)	28
Figuur 10: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (1:50.000; digitaal; 28032018)	29
Figuur 11: Kenmerken van de quartairgeologische kaart 1:200.000	30
Figuur 12: Plangebied op de Ferrariskaart (1:10.000; digitaal; 28032018).....	32
Figuur 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1:20.000; digitaal; 28032018)	33
Figuur 14: Plangebied op de topografische kaart van Vandermaelen (1:20.000; digitaal; 28032018).....	34
Figuur 15: Plangebied op de topografische kaart uit 1893 (1:20.000; digitaal; 28032018).....	35
Figuur 16: Uitsnede uit de loopgravenkaart van 22 augustus 1917 met zicht op Duitse loopgraven (rode lijnen) en het projectgebied in de blauwe cirkel.....	36
Figuur 17: Plangebied op de orthofoto uit 1971 (1:5.000; digitaal; 28032018)	37
Figuur 18: Plangebied op de orthofoto uit de periode 1979-1990 (1:5.000; digitaal; 28032018).....	38
Figuur 19: Plangebied op de orthofoto uit 2016 (1:5.000; digitaal; 28032018)	39
Figuur 20: Plangebied op de CAI-kaart (1:10.000; digitaal; 28032018)	42
Figuur 21: Profiel 1.1. Het verstoorde pakket is duidelijk aanwezig.	46
Figuur 22: Maaiveldhoogtes	48
Figuur 23: Vlakhoogtes vlak 1	49
Figuur 24: Vlakhoogtes vlak 2	50
Figuur 25: Allesporenkaart van Vlak 2 (1:1, digitaal, 29032018)	52
Figuur 26: Allesporenkaart met aanduiding structuren (1:1, digitaal, 27092019).....	53
Figuur 27: Coupefoto en tekening van S1.024	54
Figuur 28: Structuur 1 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 29032018).....	55
Figuur 29: Coupefoto's en -tekeningen van structuur 2	56
Figuur 30: Structuur 2 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 30032018).....	57
Figuur 31: Structuur 3 op de Allesporenkaart (1:1, digitaal, 30032018).....	59
Figuur 32: Coupefoto's van enkele ondiepere greppels	60
Figuur 33: Coupefoto's van S1.011 en S1.061 (jongere greppels)	61
Figuur 34: Greppels op de Atlas der Buurtwegen	62
Figuur 35: De verstikking in het noordwesten van de opgravingszone.	63
Figuur 36: Gekalibreerde tabel van het monster uit S1006.	65
Figuur 37: S1006/1007 in coupe. De drainagebuis is duidelijk te zien.....	65
Figuur 38: Chronologische allesporenkaart	67
Figuur 39: De gekende Romeinse sites in de omgeving van het plangebied op de DHM	69

4.6 Lijst met plannen

Plan 1: Onderzoeksgebied op topografische kaart (1:10.000; digitaal; 28032018)	2
Plan 2: Onderzoeksgebied op kadasterkaart (GRB) (1:250; digitaal; 28032018)	3
Plan 3: Aangelegde Vlak 1 & Vlak 2 op onderzoeksgebied	12
Plan 4: Aanduiding monsternamen op ASK	16
Plan 5: Allesporenkaart van Vlak 1 (1:1, digitaal, 30032018).....	51

4.7 Lijst met tabellen

Tabel 1: Aantallen per vondstcategorie	15
Tabel 2: Aantallen per wetenschappelijk onderzoek	16

Tabel 3: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied 43

5 Bibliografie

- ACKE, B. & BRACKE, M., 2017. Archeologienota Roeselare Klapproosstraat.
- AGIV, 2019. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- CAI, 2019. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- DE CLERCQ, W., 2009. *Lokale gemeenschappen in het Imperium Romanum: Transformaties in rurale bewoningsstructuur en materiële cultuur in de landschappen van het noordelijk deel van de civitas Menapiorum (Provincie Gallia-Belgica, ca. 100 v. Chr. - 400 n. Chr.)*. Universiteit Gent.
- DE COCK, S., 1992. Spiere gem. Spiere-Helkijn. Noodopgraving bij de normalisatie van de Grote Spierebeek. *De Opgravingsactiviteiten van de vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek in West-Vlaanderen over de werkjaren 1990, 1991 en 1992*, 8(3), p.74.
- DE COCK, S. & GODERIS, J., 1994. Veldactiviteiten van de vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek in West-Vlaanderen over de werkjaren 1993 en 1994. *Westvlaamse Archaeologica*, 10, pp.76–81.
- DEMOEN, D. & GIERTS, I., 2016. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Roeselare - Izegemseardeweg, BAAC-Vlaanderen Rapport nr. 169.
- DEVROE, A. & CLAESEN, J., 2012. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Roeselare - Izegemseardeweg.
- VAN DOORSELAER, A., 1992. Balans van 15 jaar V.O.B.O.W. - opgravingen in West-Vlaanderen. *West-Vlaamse Archeologica*, 8, pp.2–30.
- DYSELINCK, T., 2013. *Gent-Hogeweg, Vlakdekkende opgraving, BAAC-rapport A-11.0045*,
- GODERIS, J., 2004. 5 Gallo-Romeinse waterputten in een artisanale wijk te Roeselare. In *Tentoonstelling, water en vuur in de natuur, Villa Eksternest, Zilverberg, 12 september-26 september 2004*. pp. 34–49.
- GODERIS, J., 2002. Bedrijventerrein Roeselare-Haven: archeologisch noodonderzoek 1986-1994. In *Tentoonstelling, Geo- Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002*. pp. 27–36.
- GODERIS, J., 1985. Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude Mandelbedding. *Westvlaamse Archaeologica*, (1), pp.28–36.
- GODERIS, J., 1994. Twee Romeinse mesheften gevonden te Roeselare. *Westvlaamse Archaeologica*, 10, pp.61–69.
- GODERIS, J. & TERMOTE, J., 1987. Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven. *Westvlaamse Archaeologica*, 3(1), pp.29–36.
- HOORNE, J., 2010. Sint-Denijs-Westrem-Flanders Expo Infrastructuur: zone 1 wegkoffer, zone 3 wegkoffer, zone 5 brug noord, Archeologisch onderzoek van 10 mei tot 25 november (stad

Gent, provincie Oost-Vlaanderen).

DE KETELAERE, S. e.a., 2017. Nota Roeselare, Klaproosstraat.

LESENNE, M., 1991. Roeselare (W.-VI.). *Archeologie*, p.87.

DE LOGI, A. & et al., 2009. Archeologisch onderzoek Evergem-Koolstraat, 1 oktober 2008 tot 10 juni 2009.

ROGGE, M., 1977. Bossuit (W.-VI.): Romeinse site. *Archeologie*, 2, p.96.

SCHYNKEL, E. & URMEL, L., 2008. Archeologisch onderzoek, Evergem-Molenhoek, 1 oktober tot 18 augustus 2008.

VANBRABANT, K. & GODERIS, J., 1997. Noodonderzoek van een Romeinse dakpanoven te Roeselare. *Romeinendag 27 maart 1997*, pp.20–24.